

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Puls Javnosti XVIII

Pripremio UNDP na Kosovu - *Tim projekta Puls javnosti*

Priština
April 2020. god.

Stavovi izraženi u ovom dokumentu pripadaju javnom mnjenju i nisu neophodno stavovi ni UNDP-a, ni USAID-a.

Sadržaj

Spisak tabela	3
Spisak slika	3
Pregled izveštaja	4
Ključni pokazatelji pulsa javnosti	5
Političko usmerenje Kosova	6
Lična bezbednost	8
Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	9
Ekonomsko usmerenje	12
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava	13
Zapošljavanje u javnom i privatnom sektoru po zaslugi	14
Korupcija velikih razmera	16
Stavovi u vezi sa glasanjem	18
Životna sredina	21
COVID 19	24
Metodologija	31
Računanje populacionog zbira	31
Računanje indeksa	32

Spisak tabela

Tabela 1. Nivo zadovoljstva sa ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu	6
Tabela 2. Analiza trendova komponenti ID	11
Tabela 3. Analiza trendova komponenti IEP	11
Tabela 4. Percepcija o pojavi korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu ..	17

Spisak slika

Slika 1. Zadovoljstvo ispitanika političkim usmerenjem Kosova.....	8
Slika 2. Procenat ispitanika koji bi se pridružio političkim protestima	9
Slika 3. Percepcija ispitanika o bezbednosti	10
Slika 4. Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	9
Slika 5. Stepen zadovoljstva ekonomskim usmerenjem Kosova	14
Slika 6. Percepcija o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava	15
Slika 7. Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru.....	16
Slika 8. Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru naspram privatnog sektora.....	18
Slika 9. Razlozi za ocenu koju su ispitanici izneli za stepen korupcije na Kosovu	19
Slika 10. Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	19
Slika 11. Percepcije muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	20
Slika 12. Percepcije različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu.....	19
Slika 13. Verovatnoća da će ispitanici glasati ako se uskoro održe centralni izbori.....	19
Slika 14. Verovatnoća da će ispitanici glasati i njihova biračka opredeljenost, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti.....	22
Slika 15. Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini.....	23
Slika 16. Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti	23
Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice.....	24
Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice prema etničkoj pripadnosti.....	23
Slika 19. Izvor podataka u vezi sa bolešću COVID-19	24
Slika 20. . Izvor podataka u vezi sa bolešću COVID-19 prema etničkoj pripadnosti ispitanika.....	25
Slika 21. Strategije za rešavanje uticaja bolesti COVID-19 na prihod porodice.....	26
Slika 22. Strategije za rešavanje uticaja bolesti COVID-19 na prihod porodice prema etničkoj pripadnosti	26
Slika 23. Uticaj situacije stvorene bolešću COVID-19 na ekonomsko blagostanje i fizičko te mentalno zdravlje	27
Slika 24. Uticaj bolesti COVID-19 na ekonomsko blagostanje prema etničkoj pripadnosti.....	28
Slika 25. Uticaj bolesti COVID-19 na fizičko blagostanje prema etničkoj pripadnosti.....	28
Slika 26. . Uticaj bolesti COVID-19 na mentalno zdravlje ispitanika prema etničkoj pripadnosti.....	29
Slika 27. Zadovoljstvo reakcijom javnih ustanova u vezi sa pandemijom COVID-19.....	29
Slika 28. Zadovoljstvo reakcijom javnih ustanova u vezi sa pandemijom COVID-19 prema etničkoj pripadnosti.....	30

Pregled izveštaja

Izveštaj o pulsu javnosti XVIII poslednji je u nizu sličnih publikacija u okviru projekta Puls javnosti III. Izveštaj daje pregled više pokazatelja ocenjenih kroz ankete o pulsu javnosti kojima se ispituju percepcije građana u vezi sa demokratskim procesima, socio-ekonomskim uslovima i bezbednošću. Podaci i pokazatelji iz ispitivanja javnog mnjenja dele se po etničkoj pripadnosti i rodu da bi se obezbedile detaljne informacije o razlikama u percepcijama i razvojnim problemima sa kojima se suočavaju različite etničke i druge grupe. U nastavku je dat kratak pregled nekih od ključnih zaključaka XVI ankete pulsa javnosti XVIII sprovedene aprila 2020. god.

Zaključci ankete o pulsu javnosti iz aprila 2020. god. beleže povećanje zadovoljstva ljudi sa radom ključnih izvršnih i zakonodavnih institucija na Kosovu¹. Stepen zadovoljstva koji je zabeležen najveći je od kada se sprovede ankete o pulsu javnosti od 2010. god. Zadovoljstvo radom izvršnog ogranka zabeleženo je na 60,7 %, što je povećanje od 46,3 % poena od ankete iz novembra 2019. god. kada je iznosilo 14,4 %. Štaviše, stepen zadovoljstva radom premijera zabeleženo je na 65,4 %, a stepen zadovoljstva radom predsednika Skupštine Kosova dostigao je rekordna 72,4 % u poređenju sa 20,7 %, odnosno 20,5 % zabeleženih novembra 2019. godine, odnosno maja 2019. god. Na kraju, Indeks demokratizacije (ID) i Indeks ekonomskog poverenja (IEP) ocenjuje se ocenom od 0 (minimum) do 3 (maksimum) poena. ID je povećan za 0,30 procentualnih poena sa 1,23 u novembru 2019. godine, dostižući pozitivnu vrednost od 1,53. IEP opao je od novembra 2019. godine (1,05) za 0,07 poena na 0,98 poena, prema oceni iz aprila 2020. god.

Ukupno je 33,6 % ispitanika spremno da protestuje iz političkih razloga, uključujući: 34,7 % kosovskih Albanaca, 17,6 % kosovskih Srba i 24 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Dok je većina kosovskih Srba (56 %) indiferentna po pitanju političkog usmerenja Kosova, 72 % kosovskih Albanaca i 43,1 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu nije zadovoljna ili je veoma nezadovoljna političkim usmerenjem Kosova.

Nalazi pokazuju i da se većina Kosovaca oseća bezbedno napolju (86,3 %). Podaci podeljeni po rodu pokazuju da se žene (87,2 %) osećaju bezbednije od muškaraca (85,4 %). Uprkos nižem nivou bezbednosti o kom govore kosovski Srbi (46,2 %), podaci ipak pokazuju konzistentno povećanje broja ispitanika koji se osećaju bezbednim na otvorenom od novembra 2018. godine (10,4 %) do novembra 2019. godine (27,1 %). Anketa o pulsu javnosti, takođe, obuhvatila je stavove o najhitnijim problemima sa kojima se Kosovo suočava. Zaključci ukazuju na sličan trend kao i kod ranijih anketa, s obzirom da su ispitanici navodili nezaposlenost (37,2 %), korupciju (23,5 %) i siromaštvo (15,3 %) kao tri glavne stvari koje utiču na njihovo socijalno blagostanje. Kosovski Srbi smatraju da su nezaposlenost (38,5 %), zatim organizovani kriminal (13,5 %) i međuetnički odnosi (11,5 %) najhitnije stvari na Kosovu. Ukupno 80,7 % ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnim institucijama Kosova ne zasniva na zasluži, za razliku od novembra 2019. god. kada su 77,5 % ispitanika smatrala da je to slučaj.

Što se tiče prava na život u zdravom okruženju, ukupno 19,5% ispitanika navela su da su dosta upoznata sa datom temom, 36,8% tvrde da su prosečno upoznata, a 36,9% ispitanika navelo je da je malo upoznato sa ovom temom. Samo 6,8 % ispitanika navelo je da nema znanje o svom pravu na život u čistom i zdravom okruženju.

¹ Za UNDP, svako pominjanje Kosova treba shvatiti u kontekstu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN

U ovom izveštaju dati su i podaci o percepcijama Kosovaca u pogledu korupcije velikih razmera u domaćim i stranim institucijama, stavovi u vezi sa glasanjem i podaci o uticaju bolesti COVID-19 na ekonomsko blagostanje, kao i fizičko i mentalno zdravlje ispitanika. UNDP u svetu podržava borbu protiv pandemije i osmišljavaju se posebne mere za rešavanje potreba zemalja u kojima UNDP radi. UNDP na Kosovu izvršio je socio-ekonomsku procenu uticaja bolesti COVID-19 da bi se pomoglo Kosovu i međunarodnim institucijama da reše probleme uzrokovane krizom zbog bolesti COVID-19. Dodatni podaci dobijeni ovim ispitivanjem biće stavljeni na raspolaganje preko [Platforme za vizualizaciju podataka iz Pulsa javnosti](#).²

Ključni pokazatelji pulsa javnosti

Zaključci pulsa javnosti od marta-aprila 2020. god. pokazuju povećanje zadovoljstva građana sa ključnim kosovskim institucijama u poređenju sa ispitivanjem mnjenja izvršenim novembra i maja 2019. god.

U proseku je 42,5 % ispitanika zadovoljno radom ključnih institucija Kosova što je povećanje od 24,9 % poena od ankete iz novembra 2019. godine (17,6 %) i 20,7 % poena od ankete iz maja 2019. godine (21,8 %). Ovaj stepen zadovoljstva najveći je zabeležen u pulsu javnosti od 2010. god. Konkretno, zadovoljstvo radom predsednika Skupštine povećano je za 51,9 % poena od novembra 2019. godine, kada je zabeleženo na 20,5 % na 70,4 % u novembru 2019. god. Zadovoljstvo radom premijera skočilo je sa 20,7 % na 65,4 %, a radom vlade sa 14,4 % u novembru 2019. god. na 60,7 % u aprilu 2020. god.

Povećanje stepena zadovoljstva primetno je kod svih institucija. na primer, uprkos tome što je manji od stepena zabeleženog novembra 2018. godine (36,1 %), stepen zadovoljstva radom parlamenta povećan je sa 18,6 % u novembru 2019. god. Na 33,4 % u martu-aprilu 2020. god. Zadovoljstvo predsednikom opalo je za 2,5 % poena (18,7 %) od novembra 2019. godine (21,2 %). Sa druge strane, zadovoljstvo sudovima i tužilaštvom povećano je od ankete sprovedene novembra 2019. god. Zadovoljstvo sudovima iznosi 24,8 % što je povećanje od 11,2 % poena od novembra 2019. godine (13,6 %). Zadovoljstvo tužilaštvom povećano je sa 14,2 % u novembru 2019. god. na 22,3 % u aprilu 2020. god.

² Platforma za vizualizaciju podataka: <http://unkt.org/public-pulse/>

Tabela 1. Nivo zadovoljstva sa ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu

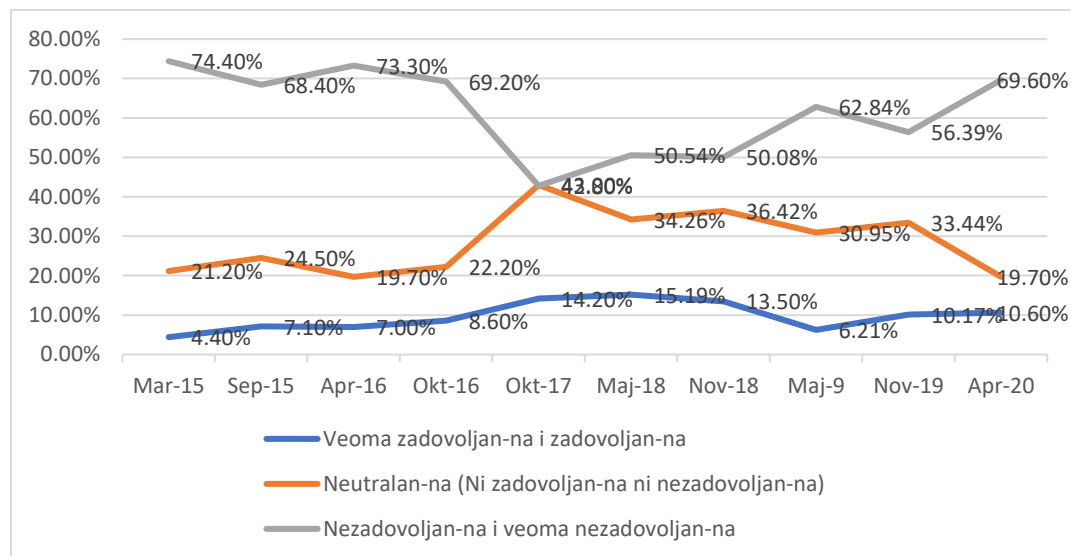
Politički pokazatelj		Mar-15	Sep-15	Apr-16	Okt-15	Okt-17	Maj-18	Nov-18	Maj-19	Nov-19	Apr-20	Trend
Zadovoljstvo sa izvršnim ogrankom	Vlada	18.10%	17.30%	17.80%	20.20%	32.40%	30.00%	31.30%	17.70%	14.40%	60.70%	
	Premijer	23.60%	14.60%	18.30%	19.70%	42.30%	33.20%	35.10%	36.50%	20.70%	65.40%	
Zadovoljstvo sa zakonodavnim	Skupština	19.30%	19.90%	17.30%	18.90%	31.70%	32.90%	36.10%	19.60%	18.60%	33.40%	
	Predsednik Skupštine	20.10%	19.80%	24.30%	24.90%	36.00%	31.50%	36.30%	23.60%	20.50%	72.40%	
Zadovoljstvo sa predsednikom	Predsednik	30.20%	30.40%	45.70%	25.50%	37.60%	39.10%	38.40%	20.40%	21.20%	18.70%	
Zadovoljstvo sa pravosuđem	Sud	17.20%	13.90%	18.40%	22.10%	36.90%	31.20%	37.80%	18.70%	13.60%	24.80%	
	Tužilaštvo	17.00%	12.80%	16.90%	16.30%	33.10%	29.90%	35.30%	16.40%	14.20%	22.30%	

Političko usmerenje Kosova

Nasuprot povećanju stepena zadovoljstva sa ključnim institucijama, postoji nezadovoljstvo oko političkog usmerenja Kosova. Više od polovine (62,8 %) ispitanika izjavilo je da je ili nezadovoljno ili veoma nezadovoljno političkim usmerenjem Kosova. Ovaj nivo nezadovoljstva veći je za 12 procentualnih poena nego novembra 2019. god. Stepenn zadovoljstva sa političkim usmerenjem Kosova ocenjen je na svega 10,6 % što je slično novembru 2019. godine (10,2 %). Ukupno 19,7 % ispitanika izjavilo je da ima neutralan stav o datoj stvari, što je pad od 13,7 % poena od ankete iz novembra 2019. godine, kao što je prikazano na Slici 1.

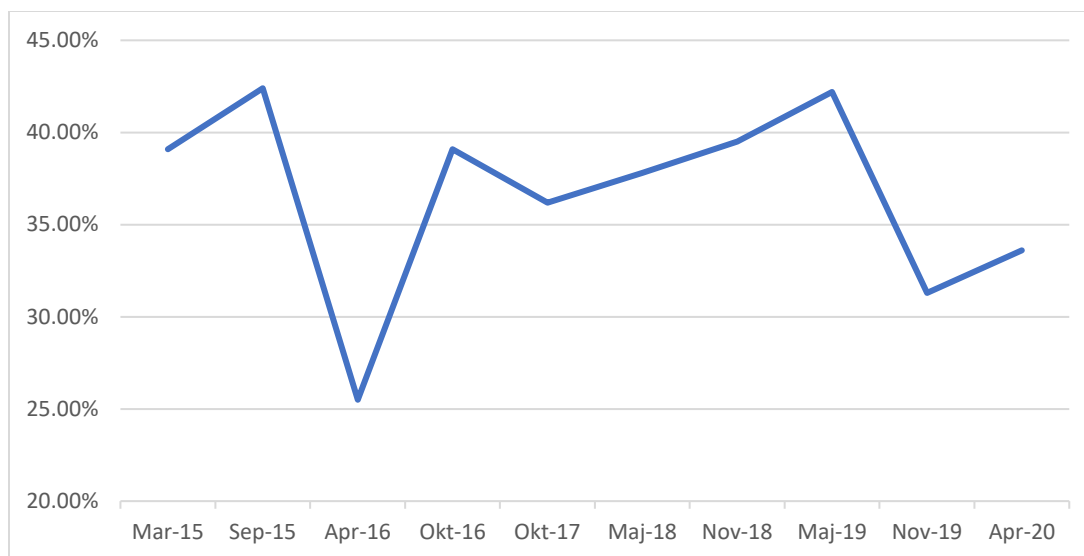
Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su muškarci (70,2 %) zadovoljniji političkim usmerenjem Kosova od žena (66,4 %). U isto vreme, procenat muškaraca koji su zadovoljni političkim usmerenjem Kosova neznatno je veći od procenta žena: dok su 11,4 % muškaraca zadovoljni ili veoma zadovoljni političkim usmerenjem Kosova, samo 9,7 % žena je izjavilo da je zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova, što je promena od anketa sprovedenih novembra i maja 2019. god. kada su žene bile zadovoljnije političkim usmerenjem Kosova. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da se najveći stepenn nezadovoljstva može primetiti kod kosovskih Albanaca (72 %), nakon čega slede pripadnici drugih zajednica na Kosovu (43,1 %) i kosovski Srbi (42 %). Procenat neutralnih ispitanika najveći je među kosovskim Srbima (56,5), a zatim slede pripadnici drugih zajednica na Kosovu (25,5 %) i kosovski Albanci (17,9 %). Ukupno su 10,2 % kosovskih Albanaca zadovoljna ili veoma zadovoljna političkim usmerenjem Kosova,

dok su samo 2 % kosovskih Srba pokazala isti nivo zadovoljstva. Ukupno 25,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu izjavljuje da je zadovoljno trenutnim političkim usmerenjem Kosova.

Slika 1. Zadovoljstvo ispitanika političkim usmerenjem Kosova

Ukupno 33,6 % Kosovaca spremno je da se pridruži političkom protestu što je neznatno povećanje od novembra 2019. godine (31,3 %) i značajno povećanje od maja 2019. godine (42,2 %) Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da su kosovski Albanci spremniji da protestuju od kosovskih Srba i pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Konkretno, 34,7 % kosovskih Albanaca spremno je da protestuje, nasuprot 17,6 % kosovskih Srba i 24,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Sve zajednice na Kosovu, izuzev kosovskih Srba, manje su spremne da se pridruže političkom procentu nego maja 2019. godine, kada je opšta spremnost na protest bila prilično velika: 43,7 % kosovskih Albanaca, 13,3 % kosovskih Srba i 35 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu.

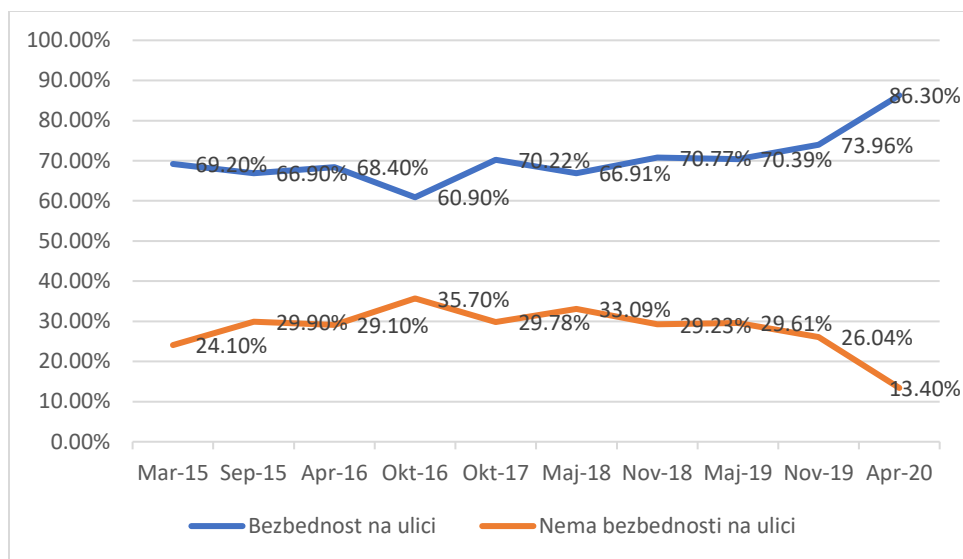

Slika 2. Procenat ispitanika koji bi se pridružio političkim protestima

Lična bezbednost

Radi ocene percepcije o javnoj bezbednosti, ispitanicima je postavljeno pitanje da li se osećaju bezbedno ili ne kada su na ulici u smislu mogućeg nasilja i kriminala. Zaključci pokazuju najveći stepen bezbednosti koji je ikada zabeležen u Pulsu javnosti sa 86,3 % koji se osećaju bezbedno na ulicama Kosova. Drugi najviši stepen bezbednosti zabeležen je oktobra 2012. god. kada su 84,4 % ispitanika izjavila da se osećaju bezbedno na ulicama. Ovo predstavlja povećanje u osećaju bezbednosti za 12,3 % poena od novembra 2019. godine (73,9 %) i za 15,9 % poena od maja 2019. god.

Podaci podeljeni po rodu pokazuju neznatnu razliku u percepciji bezbednosti između muškaraca i žena gde se potonje osećaju bezbednije od muškaraca. Ukupno 85,4 % muškaraca i 87,2 % žena izjavilo je da se oseća bezbedno na ulicama. Sličan trend žena koje se osećaju bezbednije od muškaraca na ulicama zabeležen je u anketi sprovedenoj maja 2019. god. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju veće razlike gde se 88,2 % kosovskih Albanaca i 81,2 % drugih zajednica na Kosovu oseća bezbedno na ulicama, za razliku od 46,2 % kosovskih Srba. Uprkos nižem stepenu bezbednosti o kom govore kosovski Srbi, podaci pokazuju konzistentno povećanje od novembra 2019. godine (27,1 %), maja 2019. godine (16,2 %), novembra 2018. godine (10,4 %) i maja 2018. godine (4,8 %). Sličan trend povećanja procenta ispitanika koji se oseća bezbedno na ulici zabeležen je među kosovskim Albancima i pripadnicima drugih zajednica na Kosovu.

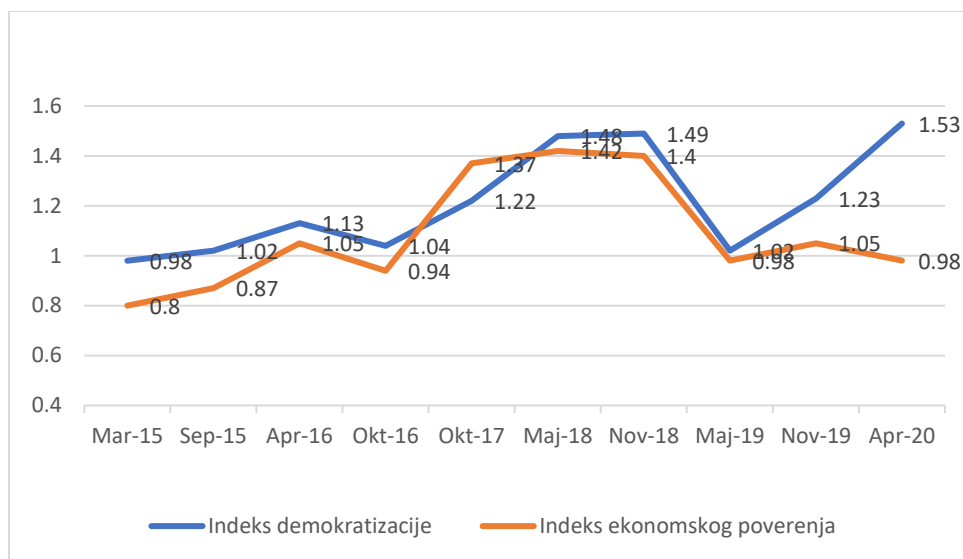
Slika 3. Percepcija ispitanika o bezbednosti

Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

U skladu sa trendovima povećanja zabeleženim u poslednjem ispitivanju mnjenja, u anketi o pulsu javnosti marta-aprila 2020. god. zabeleženo je povećanje kod Indeksa demokratizacije (ID) i Indeksa ekonomskog poverenja (IEP).³ Konkretnije, trenutni ID iznosi 1,53, što je najveći nivo zabeležen u Pulsu javnosti. Ovaj rezultat sugeriše da više od polovine Kosovaca ima pozitivno mišljenje o demokratskim procesima na Kosovu.

Međutim, pad se može primetiti i kod IEP koji je opao sa 1,05 na 0,98, što sugeriše da više od dve trećine Kosovaca ne smatra da su ekonomski trendovi na Kosovu pozitivni. Trenutni IEP sličan je maju 2019. godine (0,98) i najniži koji je zabeležen od oktobra 2016 (0,94).

³ ID i IEP predstavljaju stalne ocene od 0 do 3, gde ocena od 0 do 1,5 znači da većina stanovništva smatra da su trendovi demokratizacije ili ekonomski trendovi negativni, a ocena od 1,5 do 3 znači da većina stanovništva smatra da su trendovi demokratizacije ili ekonomski trendovi pozitivni.

Slika 4. Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

I ID i IEP se sastoje od više komponenti koji se koriste za generisanje odgovarajućih indeksa. ID se sastoji od devet komponenti prikazanih u Tabeli 2. Pitanja koja spadaju u delokrug ovog indeksa mogu da se odgovore ili sa „Da, u potpunosti“, „Da, uglavnom“, „Ne baš“, ili sa „Ne, uopšte“. **Error! Reference source not found.** U prikazan je procenat ispitanika koji su odgovorili sa ili „Da, uglavnom“ ili „Da, u potpunosti“, na devet pitanja koja su postavljena. Podaci od ispitivanja mnjenja marta-aprila 2020. god. upoređeni su sa podacima dobijenim tokom ranijih ispitivanja javnog mnjenja da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na povećanje ID. Zaključci otkrivaju da je povećanje zabeleženo kod svake komponente ID navedene u **Error! Reference source not found.** od novembra 2019. Godine, a kod nekih je najveće ikada zabeleženo u Pulsu javnosti.

Ukupno 66,3 % ispitanika smatra da su izbori na Kosovu demokratski i prema međunarodnim standardima u poređenju sa 62,7 % u novembru 2019. i 35,6 % u maju 2019. god. Većina Kosovaca (58 %) smatra da parlament prati rad vlade u poređenju sa 38,6 % u novembru 2019. god. Komponenta pravosuđa najslabija je komponenta ID sa 39,7 % ispitanika koji smatraju da je pravosuđe nezavisno u svojim odlukama, što je povećanje od 8,3 % od novembra 2019. godine (31,4 %). Ukupno 69,1 % ispitanika smatra da mediji uživaju slobodu izražavanja, čime je ovo najpozitivnije ocenjena komponenta ID i najviša ikada zabeležena u Pulsu javnosti sa povećanjem od 22,4 % poena od novembra 2019. god. Povećanje od 16 % poena (50,7 %) od novembra 2019. Godine (34,8 %) zapaženo je kod percepcija o ulozi organizacija civilnog društva kao istinskih posmatrača vlade. Međutim, ovo i dalje predstavlja smanjenje o 6,8 % poena od novembra 2018. god. kada je ova vrednost iznosila 57,5 %.

Ukupno 56,7 %, odnosno 54,9 % ispitanika – najviše ikada zabeleženo u Pulsu javnosti – smatra da lokalne, odnosno centralne institucije rade prema prioritetima kosovskih građana. U anketi novembra 2019. god. Zabeleženo je 29,6 %, odnosno 24,2 %. Pored toga, ove vrednosti su povećane za 26,9 %, odnosno 36,8 % poena od ankete maja 2019. godine (29,8 %, odnosno 18,1 %). Povećanje od 19,7 % poena u pozitivnom odgovoru (64 %) – najviše ikada zabeleženo u Pulsu

javnosti – zabeleženo je u odgovorima na pitanje da li su Ustav i merodavno pravo demokratski i u skladu sa standardima ljudskih prava. Na kraju, nezatno povećanje od novembra 2019. god. Zabeleženo je u odgovorima na pitanje da li su demokratski procesi na Kosovu pokrenuti i da li su na pravom putu. U ispitivanju mnjenja kroz Puls javnosti marta-aprila 2020. god. zabeleženo je 42,5 % pozitivnih odgovora u poređenju sa 33 % novembra 2019. god. Međutim, ovo je pad od 14,7 % poena od novembra 2018. godine (57,2 %). Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da je većina kosovskih Srba dala odričan odgovor na ova pitanja sa „nimalo“ i „ne baš“.

Tabela 2. Analiza trendova komponenti ID

Da, uglavnom i Da, u potpunosti	15-Mar	15-Sep	16-Apr	16-Okt	17-Okt	18-Maj	18-Nov	19-Maj	19-Nov	20-Apr	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	26.20%	23.00%	30.30%	28.00%	44.60%	50.90%	53.70%	35.60%	62.73%	66.30%	
Da li Parlament prati rad Vlade?	21.20%	21.80%	26.60%	30.80%	36.10%	46.70%	48.30%	38.10%	38.61%	58.00%	
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u svojim odlukama?	13.60%	17.60%	21.00%	21.60%	31.20%	43.60%	46.00%	21.50%	31.48%	39.70%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	35.50%	46.50%	47.30%	42.30%	52.50%	52.80%	59.10%	45.60%	46.66%	69.10%	
Da li građansko društvo na Kosovu služi kao istinski pratilac demokratskih razvoja na Kosovu?	19.50%	23.10%	32.10%	30.10%	34.30%	48.30%	57.50%	32.60%	34.79%	50.70%	
Da li vaša lokalna (opštinska) uprava radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	23.30%	27.20%	28.90%	30.40%	34.00%	50.20%	49.20%	29.80%	29.62%	56.70%	
Da li kosovska vlada radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	11.80%	15.50%	18.90%	17.90%	24.70%	39.90%	37.50%	18.10%	24.23%	54.90%	
Da li su Ustav i važeći zakoni Kosova demokratski i da li poštuju ljudska prava?	23.50%	19.80%	31.70%	31.80%	41.40%	53.40%	60.50%	33.40%	40.30%	64.00%	
Bez obzira na dnevnu politiku i gledajući u budućnost, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uvedeni i da li se kreću u pravom smeru?	17.30%	15.40%	23.10%	23.80%	29.70%	46.90%	57.20%	22.40%	33.01%	42.50%	

Postojeći potvrdni odgovori u komponentama IEP upoređeni su sa odgovorima iz ranijih ispitivanja javnog mnjenja, da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na pad IEP. Na pitanja u vezi sa IEP moglo je da se odgovori sa „Povoljno“, „Nepovoljno“ i „Neutralno“. Samo 14,2 % ispitanika ima povoljna očekivanja u pogledu ukupnog prihoda porodice u toku šest meseci, što je povećanje od 0,5 % procentualnih poena od novembra 2019. godine (13,7 %). Samo 8,2 % ispitanika smatraju da su uslovi poslovanja na Kosovu pogodni – pad sa 9,1 % u novembru 2019. godine, ali povećanje u odnosu na maj 2019. godine (5,5 %). slično, samo 6,6 % ispitanika smatra da su trenutni uslovi zapošljavanja povoljni što je pad sa 7,4 5 u novembru 2019. god. i povećanje u odnosu na maj 2019. godine (5,8 %). Na kraju, 11,6 % ispitanika smatra da će uslovi zapošljavanja u budućnosti biti povoljni, odnosno za šest meseca od ankete sprovedene marta-aprila 2020. godine, što je pad u odnosu na novembar 2019. god. i povećanje u odnosu na najniži stepen poverenja ikada zabeležen u Pulsu javnosti maja 2019. godine (4,6 %). Nasuprot ID, komponente IEP sugerišu da više od dve trećine Kosovaca imaju prilično pesimističan stav u pogledu ekonomije.

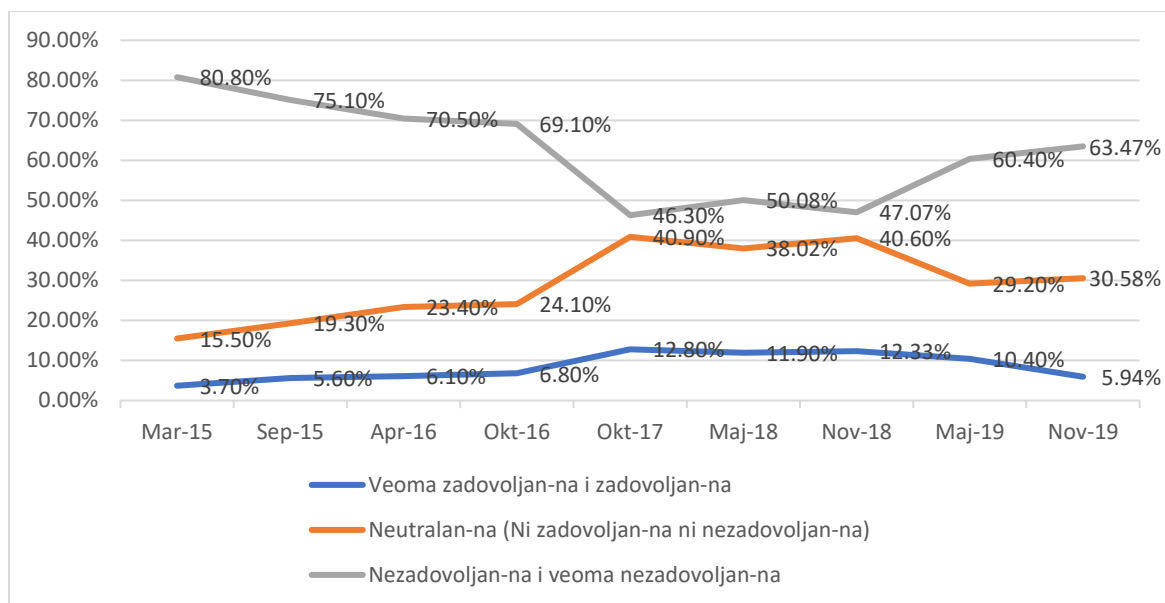
Tabela 3. Analiza trendova komponenti IEP

Povoljni	15-Mar	15-Sep	16-Apr	16-Oct	17-Oct	18-May	18-Nov	19-May	19-Nov	20-Apr	Trend
Koja su vaša očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom vaše porodice za šest meseci?	15.10%	15.90%	23.40%	18.00%	22.40%	19.90%	18.80%	11.60%	13.70%	14.20%	
Kakva je vaša ocena postojećih uslova poslovanja?	8.10%	8.30%	14.40%	13.10%	17.90%	18.50%	16.70%	5.50%	9.10%	8.20%	
Kakva je vaša ocena postojećih uslova zapošljavanja?	5.00%	6.80%	10.30%	7.70%	17.10%	15.40%	15.90%	5.80%	7.40%	6.60%	
Koja su vaša očekivanja u vezi sa uslovima zapošljavanja za šest meseci?	6.00%	8.00%	14.00%	10.70%	18.70%	17.80%	23.30%	4.60%	12.00%	11.60%	

Ekonomsko usmerenje

Samo 10,7% ispitanika veoma je zadovoljno ili zadovoljno ekonomskim usmerenjem Kosova što je povećanje od 5,9 % od novembra 2019. godine, odnosno 10, % od maja 2019. godine, ali pad od 12,3 % od novembra 2018. god.

Dok su 61,2 % ispitanika veoma nezadovoljna ili nezadovoljna ekonomskim usmerenjem Kosova, 28,1 % niti je zadovoljan niti nezadovoljan. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da je zadovoljstvo ekonomskim usmerenjem Kosova između žena i muškaraca otprilike isto: 10,5 % žena zadovoljno je ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova, a kod muškaraca 10,7 %. U skladu sa tim, 62,1 % muškaraca je nezadovoljan ili veoma nezadovoljan ekonomskim usmerenjem Kosova, dok se isto osećaju 59,4 % žena. Dok je 26,6% muškaraca i 29,2% žena neutralno po ovom pitanju, zanemarljiv procenat ispitanika ne zna ili odbija da odgovori na pitanje. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti sugerišu da su kosovski Srbi manje nezadovoljni (54,2 %) od kosovskih Albanaca (61,5 %) i pripadnika drugih zajednica na Kosovu (58,9 %). U isto vreme, samo 2,1 % kosovskih Srba navodi da je zadovoljan ekonomskim usmerenjem Kosova, za razliku od 11,2 % kosovskih Albanaca i 7,8 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu.

Slika 5. Stepen zadovoljstva ekonomskim usmerenjem Kosova

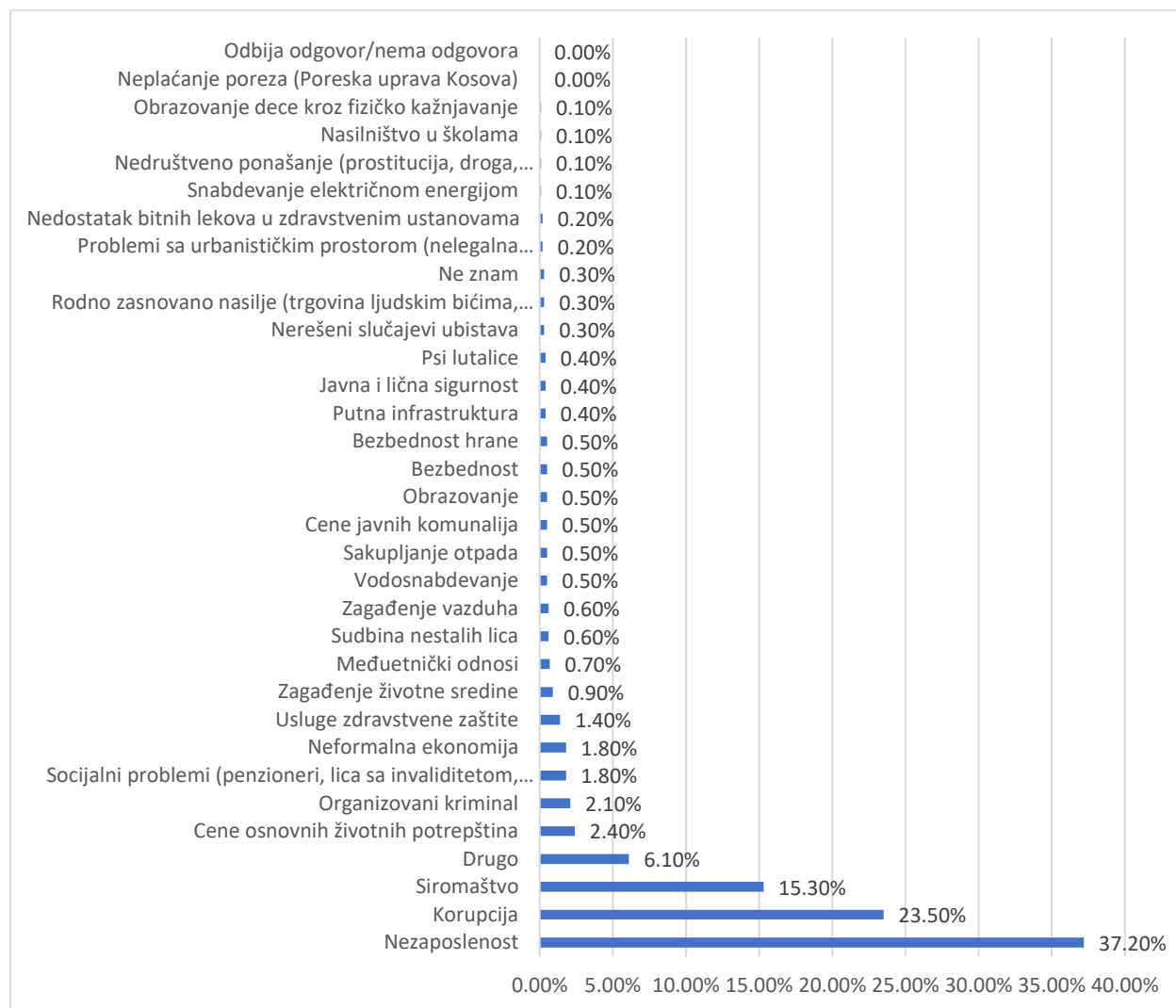
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Veliki procenat ispitanika i daje ukazuje na nezaposlenost, korupciju i siromaštvo kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo suočava.. Najveći problem za 37,2 % ispitanika je nezaposlenost, a slede korupcija (23,5 %) i siromaštvo (15,3 %). Slični trendovi zabeleženi su novembra 2019. god. kada su nezaposlenost (31,2 %), korupcija (19,6 %) i siromaštvo (10,5 %) navedeni kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo suočava. Izuzev 2017. godine, nezaposlenost, korupcija i siromaštvo konzistentno su rangirani kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo suočava. Drugi zaključci pokazuju da 2,4 % ispitanika smatraju da su cene osnovnih namirnica glavni problem, 2,1 % smatra da je to organizovani kriminal, a 1,8 % ispitanika smatra da su neformalna ekonomija i društveni problemi glavni problemi. Ukupno 1,4 % ispitanika smatraju da je zdravstvena zaštita najhitnija stvar na Kosovu.

Iako u anketi marta-aprila 2020. god. nije zabeležena nikakva rodna razlika između stavova žena i muškaraca u pogledu tri glavna problema, podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene zabrinutije oko nezaposlenosti (39,3 %) od muškaraca (35,6 %). Međutim, muškarci (27,2 %) su zabrinutiji od žena (19,9 %) oko korupcije. Na kraju, žene su neznatno zabrinutije u pogledu siromaštva (15,9 %) od muškaraca (15 %).

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju razlike između kosovskih Albanaca i pripadnika drugih zajednica na Kosovu kod ocene glavnih problema, sa jedne strane, i kod kosovskih Srba, sa druge strane. Kosovski Albanci i pripadnici drugih zajednica na Kosovu ocenili su nezaposlenost, korupciju i siromaštvo kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo trenutno

suočava. Nasuprot tome, kosovski Srbi smatraju da su nezaposlenost (38,5 %), zatim organizovani kriminal (13,5 %) i međuetnički odnosi (11,5 %) najhitnije stvari na Kosovu.

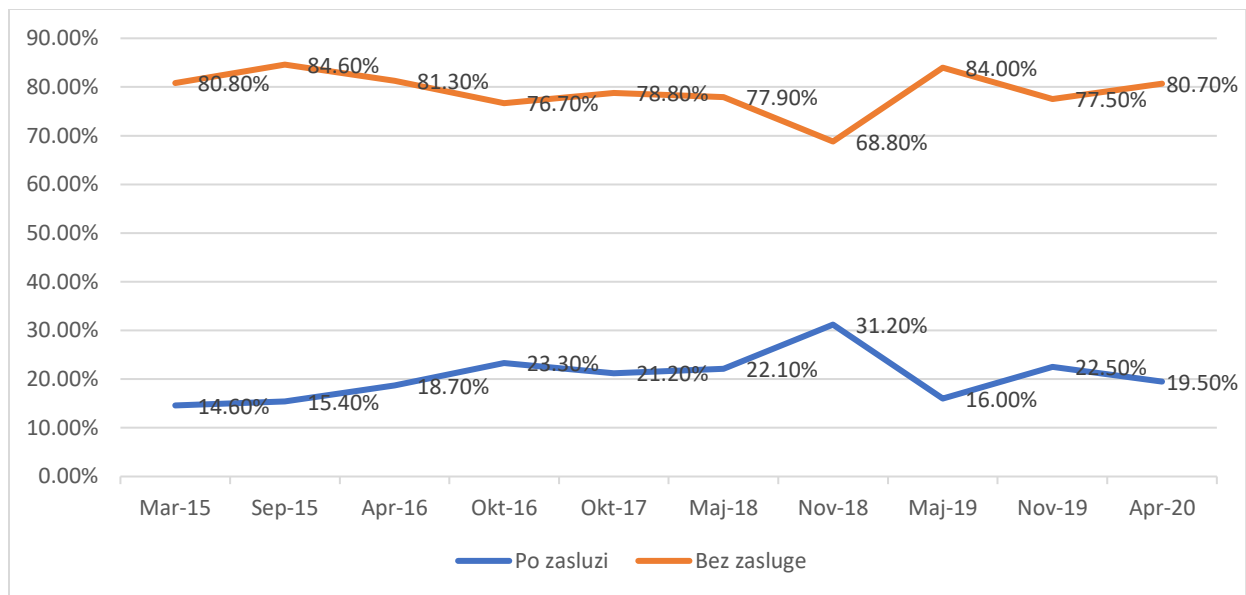

Slika 6. Percepcija o glavnim problemima sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Zapošljavanje u javnom i privatnom sektoru po zasluži

Anketa sprovedena marta-aprila 2020. god. pokazuje da 19,5 % ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru vrši po zasluži, a 80,7 % smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru ne vrši po zasluži. Ovi zaključci su jedva drugačiji od ankete novembra 2019. god. kada je 22,5 % ispitanika smatralo da se zapošljavanje u javnom sektoru vrši po zasluži, a 77,5 % smatralo da se zapošljavanje u javnom sektoru ne vrši po zasluži. Ispitanici smatraju da su glavni činioci zapošljavanja u javnom sektoru bez zasluge porodične veze (30,8 %), lojalnost stranci (30,4 %), mito (13,8 %), prijatelji i, u manjoj meri, izgled. Samo 19,5 % smatra da su obrazovanje,

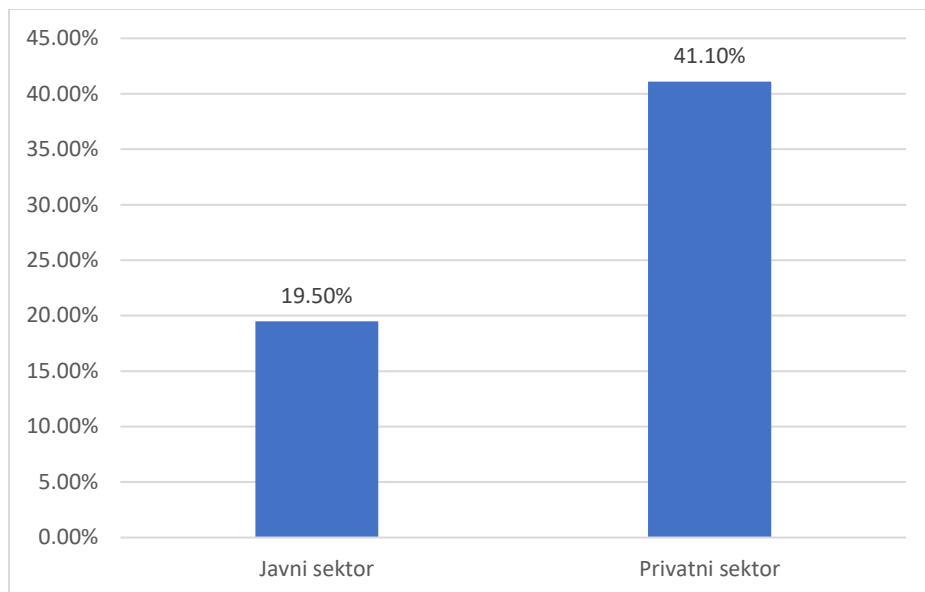
stručna sprema i radno iskustvo važni činioci za zapošljavanje u javnom sektoru. Podaci podeljeni po rodu pokazuju malo razlike u percepciji muškaraca i žena o zapošljavanju u javnom sektoru. Međutim, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju razlike u percepcijama različitih zajednica. Na primer, dok samo 18,1 % kosovskih Albanaca i 31,4 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu navodi da su radno iskustvo, stručna sprema i obrazovanje važni činioci za dobijanje posla, 38 % kosovskih Srba smatra da je to tako.

Slika 7. Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru

Nasuprot percepcijama o dobijanju posla u javnom sektoru, 41,1 % ispitanika smatra da su radno iskustvo, obrazovanje i stručna sprema važni za dobijanje posla u privatnom sektoru. Ukupno 55,9 % ispitanika smatra da se zapošljavanje u privatnom sektoru ne vrši po zaslugi. Ispitanici su ukazali na sledeće činioce kod zapošljavanja bez zasluge u privatnom sektoru: porodične veze (30 %), prijatelji (14,9 %), mito (7,2 %), lojalnost stranci (2,8 %) i, u manjoj meri, izgled (0,7 %) i rod (0,3 %).

Podaci podeljeni po rodu i etničkoj pripadnosti pokazuju da nema velikih razlika između muškaraca i žena, kao ni među ispitanicima različite etničke pripadnosti u pogledu meritokratije u privatnom sektoru na Kosovu. Na primer, 42,1 % žena smatra da je meritokratija važan činilac za dobijanje posla u privatnom sektoru. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da 40,8% kosovskih Albanaca, 45,3% kosovskih Srba i 43,3% pripadnika drugih zajednica na Kosovu smatra da su činioci za dolazak do posla u privatnom sektoru na Kosovu po zaslugi radno iskustvo, obrazovanje i stručna prema.

Slika 8. Percepcija o meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom sektoru naspram privatnog sektora

Korupcija velikih razmera

U proseku, 20,7 % ispitanika tvrdi da je korupcija velikih razmera prisutna u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Ova vrednost predstavlja smanjenje od 13,7 % poena od novembra 2019. godine (34,4 %) i 9,4 % od maja 2019. godine (30,1 %), kao što je prikazano u Tabeli 4. U isto vreme, ovo je najniža vrednost o percepciji o korupciji velikih razmera koja je ikada zabeležena u Pulsu javnosti.

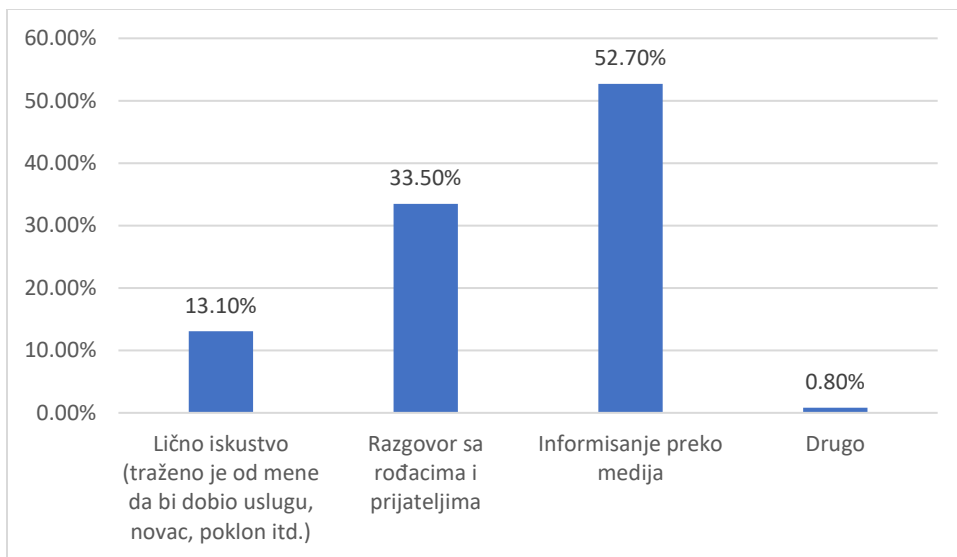
Percepcije o korupciji velikih razmera razlikuju se od malog broja ispitanika, 5,5 %, koji tvrde da ista preovlađuje u međunarodnim organizacijama do velikog broja ispitanika, 37,9 %, koji tvrde da preovlađuje u Pošti i telekomunikacijama Kosova (PTK). Najveće promene u percepcijama zabeležene su u odnosu na sledeće institucije: Poreska uprava Kosova (18,9 % u poređenju sa 42,2 % u novembru 2019), sudovi (24,5 % u poređenju sa 42 % u novembru 2019) i zdravstveni sistem (11 % u poređenju sa 33,4 % u novembru 2019). PTK (37,9 %), Kosovska agencija za privatizaciju (36,6 %) i Električna energija i snabdevanje (KEK-KEDS) (27,3 %) i dalje su prve tri institucije za koje se smatra da postoji korupcija velikih razmera. Institucije sa najnižom percipiranom korupcijom velikih razmera su međunarodne organizacije (5,5 %), Policija Kosova (9,8 %) i zdravstvene ustanove (11 %). Vredi pomenuti da je percepcija o korupciji u nekoliko institucija znatno promenjena kroz godine. Na primer, percepcija o prisustvu korupcije u zdravstvu znatno je smanjena od novembra 2015. godine (56,2 %) do marta-aprila 2020. godine (11 %). Pored toga, opštine su zabeležile siguran pad kod percepcije o korupciji: sa 402 % u oktobru 2016. god. na 13,3 % u martu-aprilu 2020. god. Na kraju, centralna uprava je takođe

zabeležila pad kod percepcije o korupciji sa 49,2 % u oktobru 2016. god. na 36,7 % u maju 2019. god. i 20,8 % u martu-aprilu 2020. god.

Tabela 4. Percepcija o pojavi korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

	Mar-15	Sep-15	Apr-16	Oct-16	Oct-17	May-18	Nov-18	May-19	Nov-19	Apr-20	Trend
Zdravstvena zaštita (bolnice i centri za porodičnu zdravstvenu zaštitu)	52.60%	51.50%	37.90%	49.70%	25.50%	32.50%	25.70%	25.10%	33.40%	11%	
Električna energija i snabdevanje (KEK-KEDS)	44.70%	35.60%	31.10%	31.40%	20.50%	33.00%	31.30%	40.70%	38.90%	27.30%	
Sudovi	42.90%	46.90%	42.30%	49.30%	24.90%	38.60%	29.10%	30.70%	42.00%	24.50%	
Carina	38.70%	41.30%	32.30%	45.20%	22.70%	39.10%	31.40%	29.30%	41.40%	30.60%	
Centralna uprava/vlada	38.50%	36.00%	36.60%	49.20%	30.70%	34.70%	28.40%	36.70%	35.30%	20.80%	
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	37.10%	38.30%	39.20%	45.70%	24.90%	34.50%	29.80%	40.70%	48.10%	36.60%	
Opštine (lokalna uprava)	33.80%	28.60%	30.00%	40.20%	25.50%	29.00%	26.40%	25.80%	29.80%	13.30%	
Prosveta (škole, Univerzitet)	29.30%	29.00%	17.50%	31.00%	16.30%	26.20%	19.90%	20.70%	26.10%	13.60%	
PUK (Poreska uprava Kosova)	28.10%	25.00%	18.20%	32.50%	17.40%	28.90%	25.40%	35.30%	42.20%	18.90%	
PTK	25.90%	25.20%	18.40%	29.60%	17.00%	27.80%	25.60%	44.20%	40.80%	37.90%	
Banke	24.30%	23.30%	23.10%	24.40%	13.10%	27.30%	26.10%	33.80%	34.10%	18.90%	
Međunarodne organizacije	20.40%	22.90%	16.00%	28.00%	10.80%	24.50%	10.70%	19.50%	23.60%	5.50%	
Policija Kosova (PK)	20.40%	19.00%	13.60%	21.10%	14.90%	25.70%	21.60%	17.00%	20.70%	9.80%	

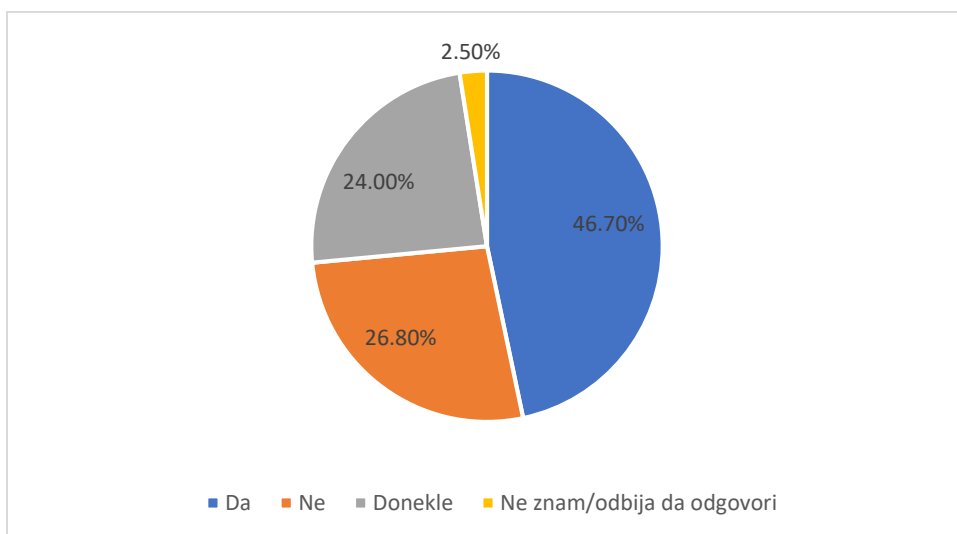
Da bismo shvatili šta to oblikuje percepcije o prisustvu korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, ispitanicima je postavljeno pitanje o razlozima zbog kojih su ocenili stepen korupcije. Slično ranijim anketama, zaključci su otkrili da je većina ispitanika (52,7 %) svoje mišljenje oformila preko štampanih i elektronskih medija, kao što je prikazano na **Error! Reference source not found.** Ukupno 33,5 % ispitanika izjavljuje da su razgovori sa rođacima i prijateljima dali osnov za njihovo mišljenje o stepenu korupcije, dok 13,1 % ispitanika tvrdi da je svoje mišljenje oformio na osnovu ličnog iskustva, naime tražen mu je nova, poklon ili druga usluga u zamenu za određene usluge.

Slika 9. Razlozi za ocenu koju su ispitanici izneli za stepen korupcije na Kosovu

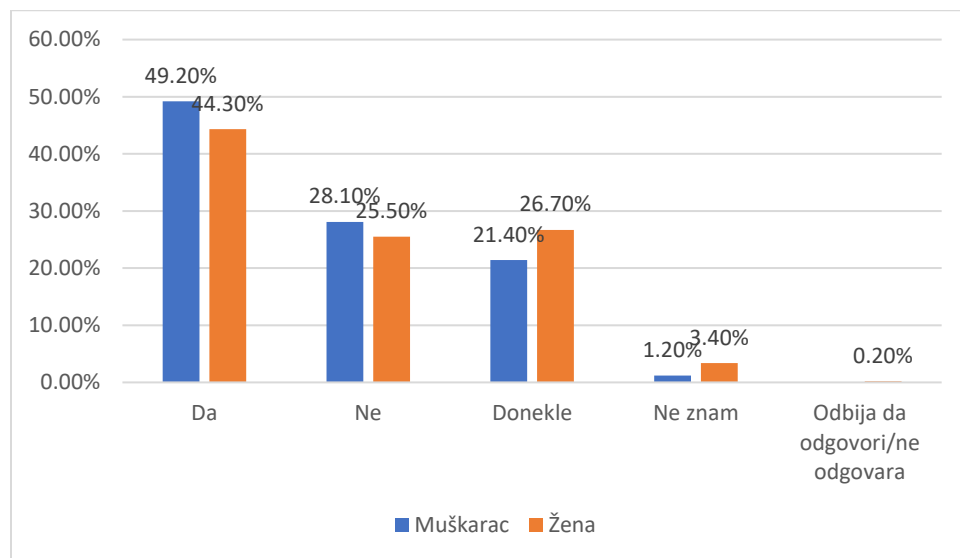
Stavovi u vezi sa glasanjem

Pulsem javnosti ispitivani su i stavovi građana Kosova o glasanju. Stavovi u pogledu glasanja znatno su se promenili, što naglašava osećanje osnaženosti građana u pogledu politike na Kosovu. Na pitanje da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu, značajno veći broj ispitanika (46,7%) izjavio je da njihov glas može da utiče na promenu, za razliku od 35,5 % u novembru 2019. i 16,8 % u maju 2019. god. Samo 26,8 % smatraju da svojim glasom ne mogu da promene situaciju na Kosovu, za razliku od 49 % maja 2019, 46 % novembra 2018. i 43 % maja 2018. god. Ukupno 24 % ispitanika smatraju da svojim glasom mogu da promene situaciju donekle, dok samo 2,4 % ne znaju da li svojim glasom mogu da utiču na promene.

Slika 10. Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

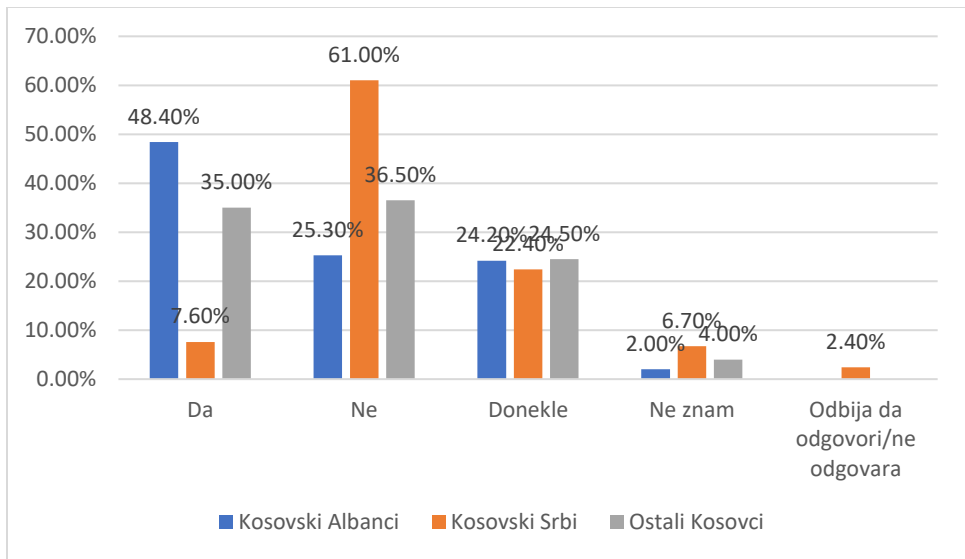
Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene skeptičnije od muškaraca kada govorimo o uticaju njihovog glasa. Dok 49,2 % muškaraca tvrdi da svojim glasom može da promeni situaciju na Kosovu, 44,3 % žena deli isto mišljenje.

Slika 11. Percepcije muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

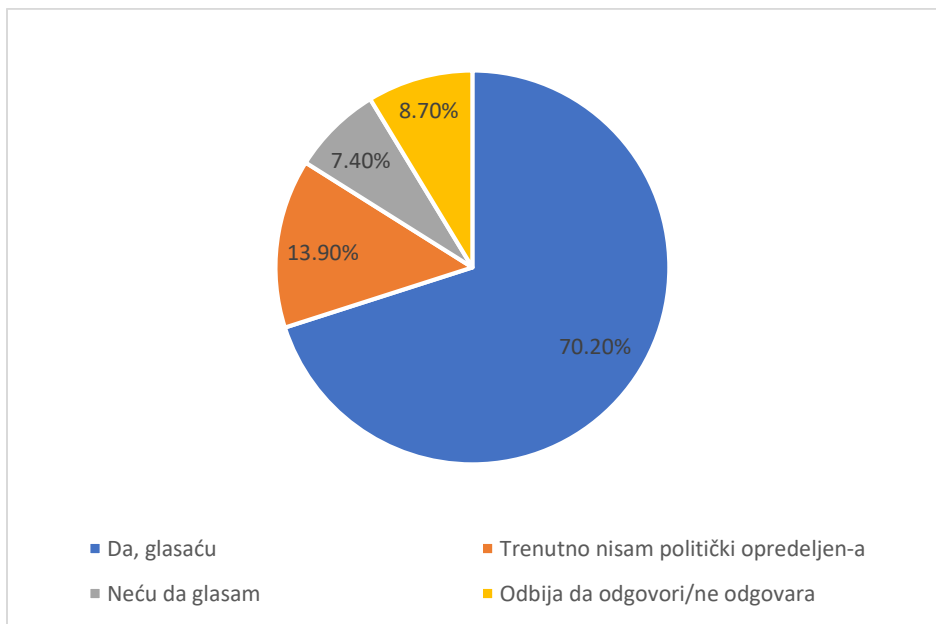
Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju značajne razlike u poverenju u izbore kao mehanizma za uticaj na promene na Kosovu. Samo 7,6 % kosovskih Srba (3,8 % maja 2019) smatra da svojim glasom može da utiče na promene na Kosovu, za razliku od 48,4 % kosovskih Albanaca i 35 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu koji smatraju da svojim glasom mogu da utiču na promene na Kosovu. Dok 61 % kosovskih Srba ne smatra da svojim glasom može da utiče na promene, 25,3 % kosovskih Albanaca i 36,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu misli isto.

Trenutni procenat kosovskih Srba koji ne veruju da svojim glasom mogu da utiču na promene sličan je procentu iz novembra 2018 (61,5 %) i dvostruko veći od maja 2019. i novembra 2019. godine (31,9 5, odnosno 34 %). Sve etničke grupe imaju slično mišljenje o svojoj mogućnosti da svojim glasom utiču na promene u određenoj meri, naime 24,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu, 22,4 % kosovskih Srba i 24,2 % kosovskih Albanaca.

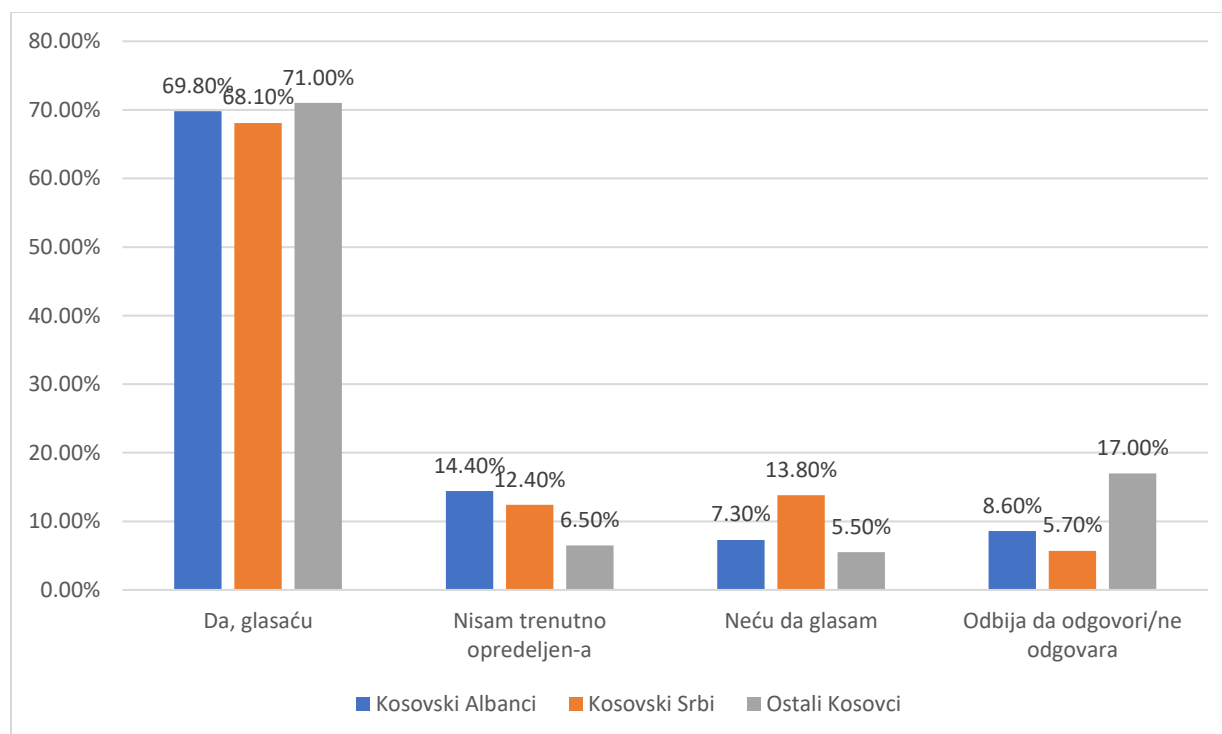
Slika 12. Percepcije različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

Anketom pulsa javnosti ispitivana je i verovatnoća da će ispitanici glasati, kao i njihova biračka opredeljenost. Nalazi ukazuju da bi 70,2% ispitanika (u poređenju sa 62% u novembru 2019. i 73,5% u maju 2019) glasalo za određenu političku stranku, ili koaliciju, ako bi se centralni izbori održali u skorijoj budućnosti. Dok 13,9 % ispitanika nema nikakvu političku opredeljenost, 7,4% ispitanika navode da ne bi glasala (7,8 % u novembru 2019. i 11,4 % u maju 2019), a 8,7 % nisu dala odgovor na pitanje.

Slika 13. Verovatnoća da će ispitanici glasati ako se uskoro održe centralni izbori.

Podaci podeljeni po rodu pokazuju da nema značajnih razlika između muškaraca i žena u smislu verovatnoće da će glasati ako bi se centralni izbori održali uskoro (84,4 % muškaraca, 84 % žena). Međutim, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da bi veći broj Srba sada glasao nego pre šest meseci: 68,1 % kosovskih Srba bi glasao sada, u poređenju sa 40,4 % u novembru 2019. i 32,7 % u maju 2019. god. Ukupno 69,8 % kosovskih Albanaca bi, takođe, glasalo, kao i 71 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Ukupno 14,2 % kosovskih Albanaca, 12,4 % kosovskih Srba i 6,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu nije imalo nikakvu političku opredeljenost, dok 7,3 % kosovskih Albanaca, 13,8 % kosovskih Srba i 5,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu navodi da ne bi glasalo ako bi se izbori održali uskoro.

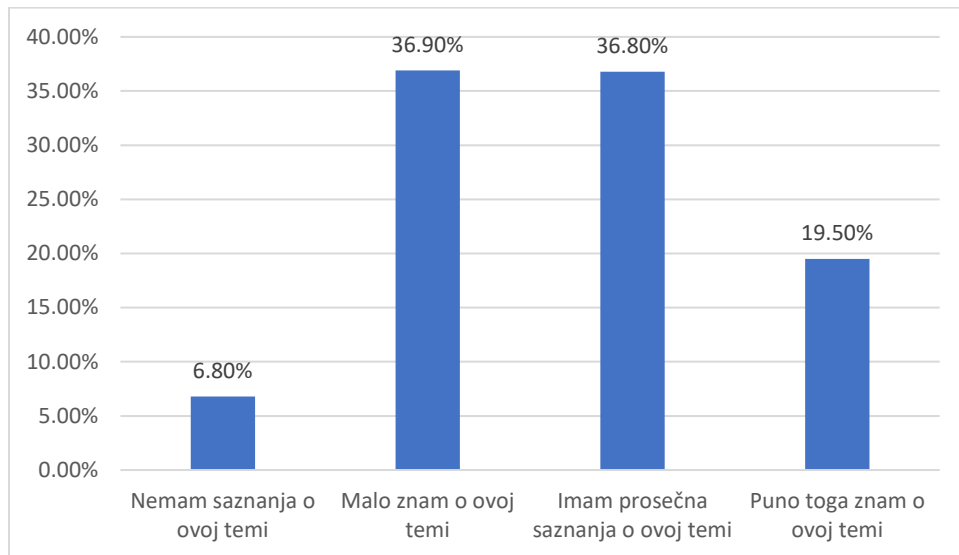

Slika 14. Verovatnoća da će ispitanici glasati i njihova biračka opredeljenost, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Životna sredina

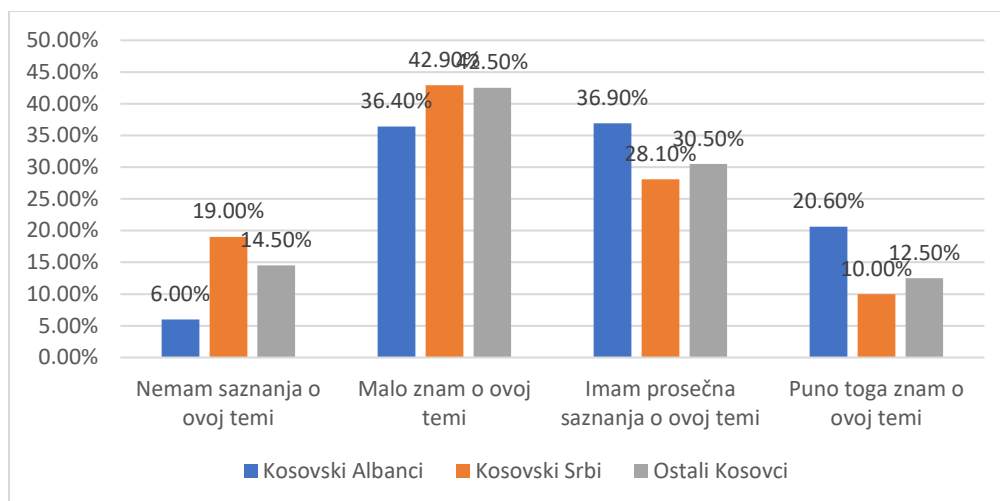
Svest javnosti o potrebi da se živi u čistom i zdravom okruženju od presudnog značaja je za politiku koja neguje čistu i zdravu životnu sredinu. Ispitanici su upitani da li su upoznati sa svojim pravom na život u zdravoj i čistoj životnoj sredini. Ukupno 19,5% ispitanika navelo je da zna puno o datoj temi, 36,8% tvrdi da ima prosečna saznanja, a 36,9% ispitanika je navelo da malo zna o ovoj temi. Samo 6,8% ispitanika navelo je da nema znanje o svom pravu na život u čistom i zdravom okruženju. Gledajući trendove, rezultati otkrivaju da je procenat ljudi koji tvrde da znaju puno toga

o ovoj temi (19,5 %) neznatno povećan sa 12,8 % u novembru 2019. god. i 10,6 % u maju 2019. god.

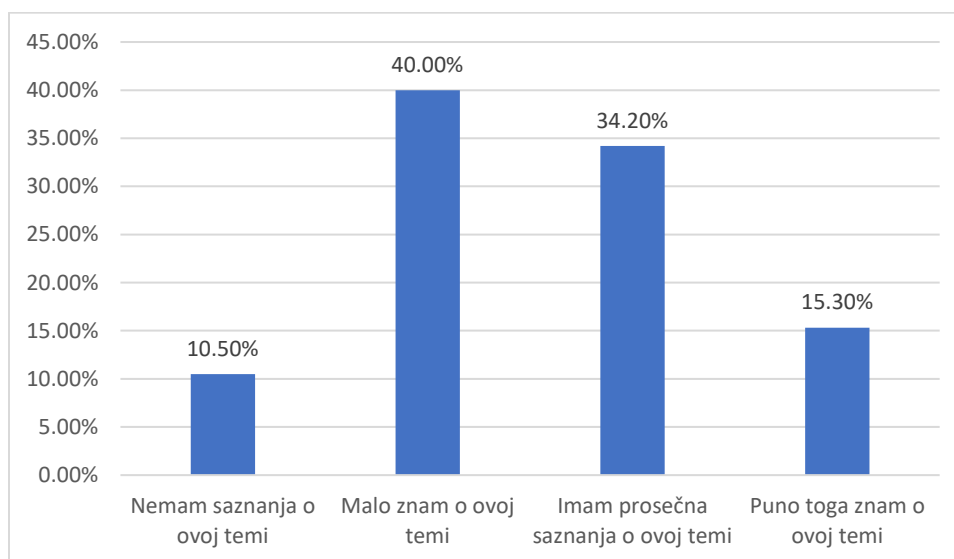
Slika 15. Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju značajne razlike između različitih zajednica na Kosovu po pitanju njihove svesti o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju. Ukupno 14,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu, 19 % kosovskih Srba i samo 6 % kosovskih Albanaca izjavljuje da nije upoznato sa ovom stvari, što je pad za sve tri grupe u odnosu na podatke iz novembra 2019. godine (27,2 %, 26,7 %, odnosno 21,5 %). Najveća razlika između novembra 2019 (21,7 %) i aprila 2020. godine (6 %) jeste pad u broju kosovskih Albanaca koji nemaju saznanje o datoj temi. Kosovski Srbi čine najveći broj ispitanika koji je izjavio da nema saznanja o datoj temi (19 %) ili koji ima malo saznanja o pravu da živi u čistoj i zdravoj životnoj sredini (42,9 %). Kosovski Albanci čine najveći broj ispitanika (36,9 %) koji ima prosečna saznanja o pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini. Kosovski Albanci, takođe, prednjače u broju onih koji imaju puno saznanja o ovoj stvari (20,6 %), a zatim slede pripadnici drugih zajednica na Kosovu (12,5 %) i kosovski Srbi (10 %).

Slika 16. Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

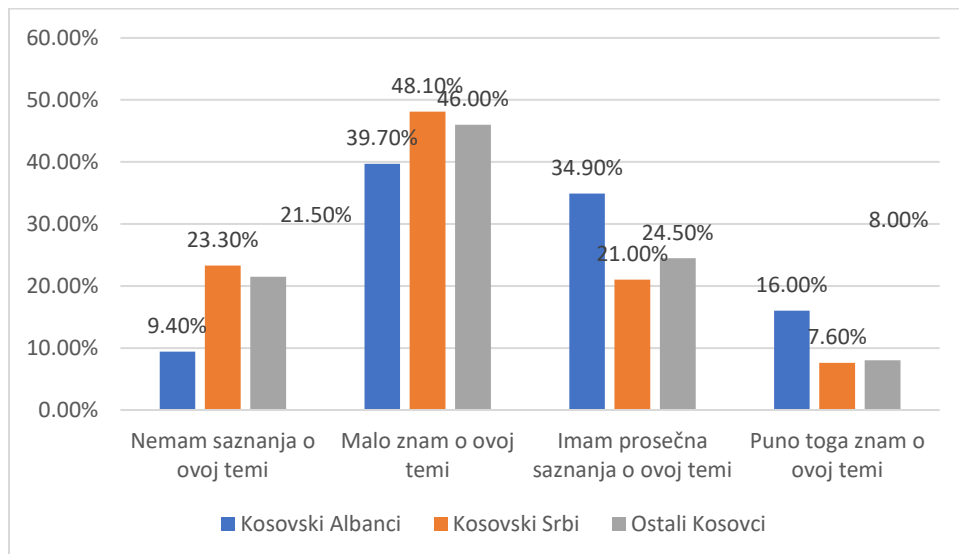
Drugo pitanje u vezi sa životnom sredinom ticalo se svesti ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice. Dok je 15,3 % ispitanika izjavilo da je potpuno svesno tih pretnji, 74,2 % ispitanika su navela da imaju malo do prosečnih saznanja o tim pretnjama, a 10,5 % je izjavilo da nema saznanja o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da 11,1 % žena i 9,9 % muškaraca nema saznanja o ovoj stvari i da žene imaju manje saznanja od muškaraca (2,4 % poena). Drugi pokazatelji pokazuju da nema značajnijih razlika između muškaraca i žena u pogledu njihovog znanja o mogućim ekološkim pretnjama po njihovo zdravlje ili zdravlje njihove porodice.

Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice

Kao što je prikazano na Slici 18, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti podvlače razlike između etničkih grupa u pogledu potencijalnih ekoloških pretnji po lično i zdravlje porodice. Ukupno 23,3 % kosovskih Srba, 21,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu i 9,4 % kosovskih Albanaca

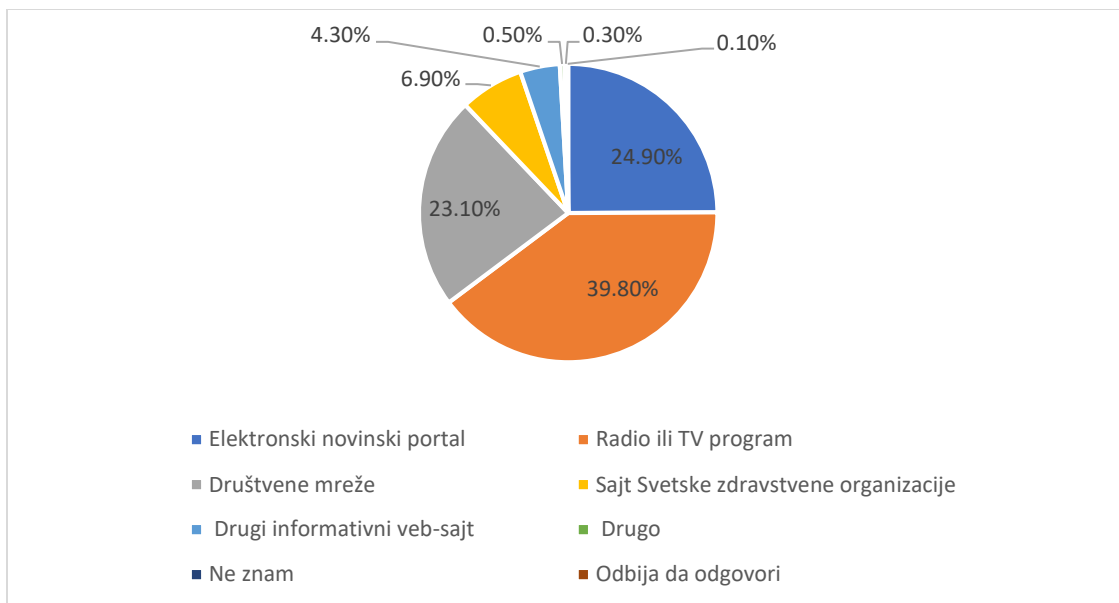
tvrde da nemaju nikakvo saznanje o ovoj stvari. Najveća razlika između novembra 2019 (23,9 %) i marta-aprila 2020 (9,4 %) jeste pad u procentu kosovskih Albanaca koji nemaju saznanje o datoj temi za 14,5 %. Kosovski Srbi predstavljaju najveći udeo ispitanika koji je izjavio da nema saznanje (23,3 %) ili ima malo saznanja (48,1 %) o datoj temi. Štaviše, kosovski Albanci čine najveći udeo ispitanika koji ima prosečna saznanja o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice (34,9 %). Na kraju, kosovski Albanci predvode i sa puno saznanja o ovoj stvari sa 16 %, a zatim slede pripadnici drugih zajednica na Kosovu (8 %) i kosovski Srbi (7,6 %).

Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično i zdravlje porodice, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

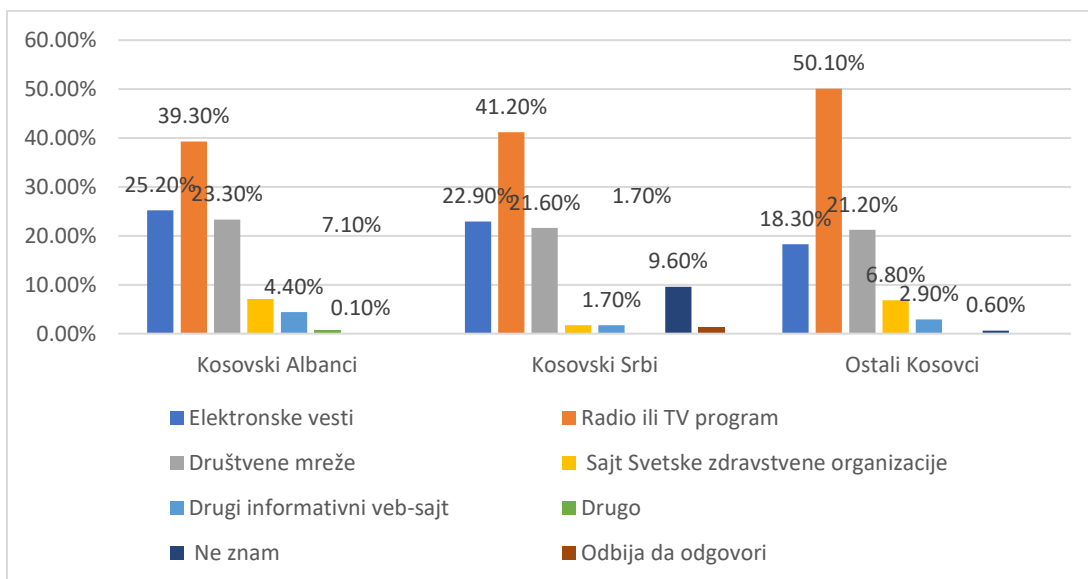
KOVID 19

U ovom izdanju Pulsa javnosti sadržana su i pitanja o pandemiji KOVID-19. Ispitanicima je prvo postavljeno pitanje koji su njihovi izvori informisanja o pandemiji KOVID-19. Ukupno 39,8 % ispitanika izjavljuje da su glavni izvori informisanja TV i radio programi, zatim elektronski novinski portali (24,9 %) i društvene mreže (23,1 %); ostali su koristili druge izvore informisanja. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da većina muškaraca (90,6 %) i žena (88,6 %) koristi TV i radio programe za informisanje o pandemiji KOVID-19.

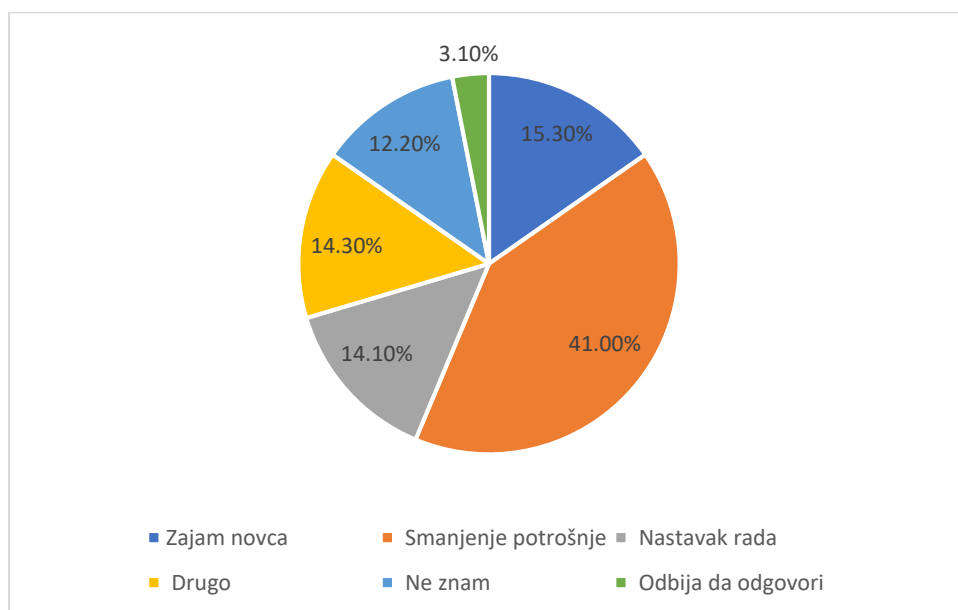
Slika 19. Izvor informisanja o pandemiji COVID-19

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da su radio i TV programi glavni izvori informisanja o pandemiji KOVID-19, a zatim slede elektronski novinski portali i društvene mreže. Ukupno 50,1 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu, 41,2 % kosovskih Srba i 39,3 % kosovskih Albanaca informiše se o pandemiji KOVID-19 preko radio i TV programa. Elektronske novinske portale koriste 25,2 % kosovskih Albanaca, 22,9 % kosovskih Srba i 18,3 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Za razliku od kosovskih Albanaca (23,3 %) i kosovskih Srba (21,6 %), pripadnici drugih zajednica na Kosovu koriste društvene mreže (21,2 %) više nego elektronske novinske portale.

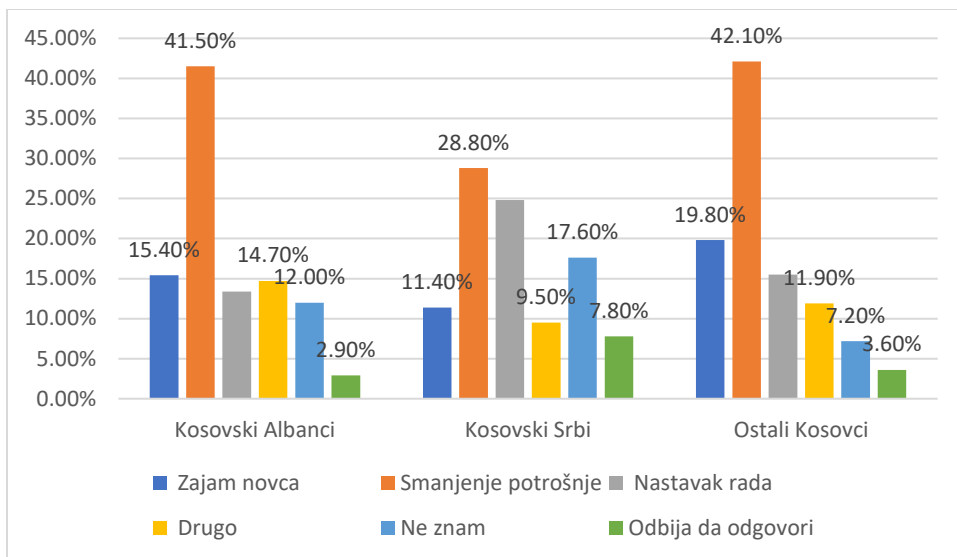
Slika 20. Izvor informisanja o pandemiji COVID-19, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Što se tiče strategija koje se primenjuju za rešavanje uticaja pandemije KOVID-19 na prihod porodice, 41 % ispitanika navodi da je smanjio potrošnju, dok su 15,3 % uzajmila novac, a 14,1 % i dalje radi uprkos ovom problemu. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da nema većih razlika između muškaraca i žena u pogledu strategija za rešavanje uticaja pandemije KOVID-19 na prihod porodice. Većina i muškaraca (53,6 %) i žena (55,6 %) troši manje da bi se nosila sa ovim problemom.

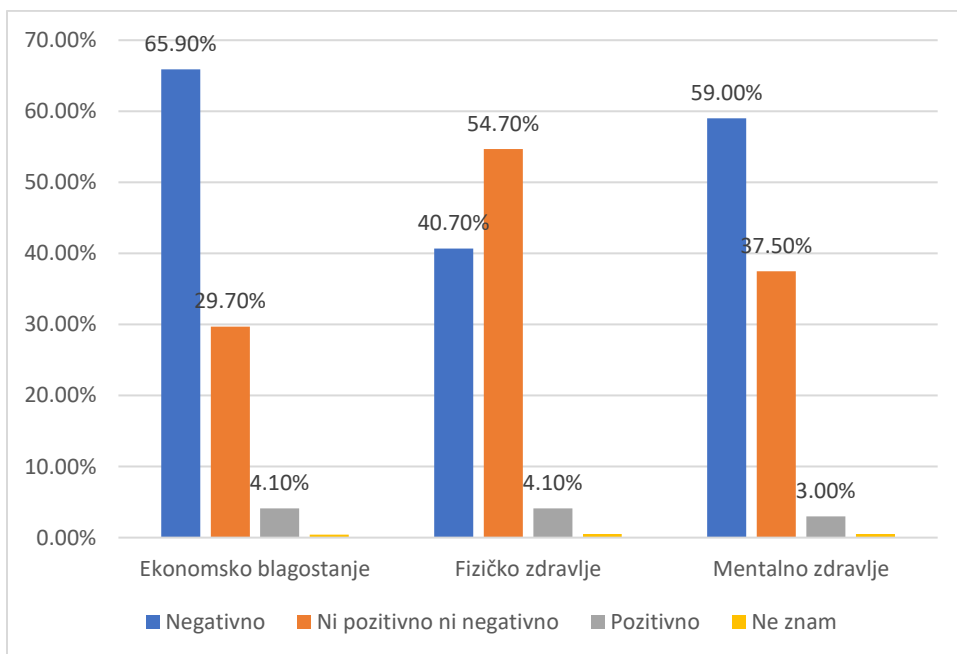
Slika 21. Strategije za rešavanje uticaja bolesti COVID-19 na prihod porodice

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da je smanjena potrošnja glavna strategija za ispitanike svih etničkih zajednica za rešavanje uticaja pandemije KOVID-19 na prihod porodice. Ukupno 42,1 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu, 41,5 % kosovskih Albanaca i 28,8 % kosovskih Srba tvrdi da nema nikakvo saznanje o ovoj strategiji. Za razliku od kosovskih Albanaca i pripadnika drugih zajednica na Kosovu, kosovski Srbi koji su ispitani čine najveći broj onih koji su nastavili da rade tokom krize (24,8 %). Samo 15,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu i 13,4 % kosovskih Albanaca nastavila su da rade tokom ovog perioda.

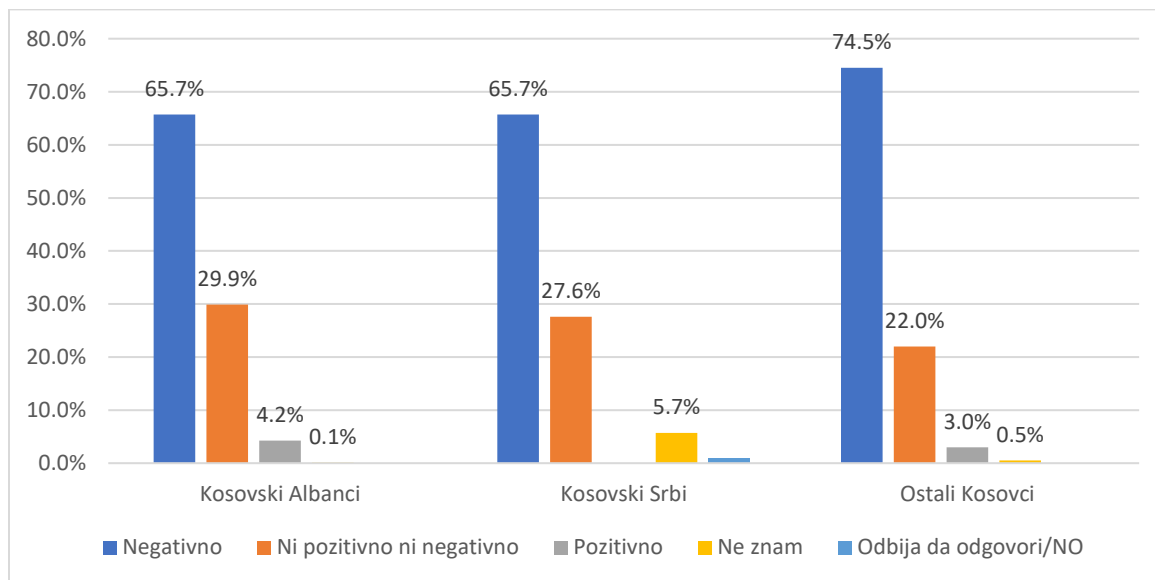
Slika 22. Strategije za rešavanje uticaja bolesti COVID-19 na prihod porodice, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

Ispitanicima je postavljeno i pitanje o uticaju pandemije KOVID-19 na njihovo ekonomsko blagostanje, fizičko i mentalno zdravlje. Ukupno 65,9 % ispitanika izjavilo je da je pandemija KOVID-19 imala negativan uticaj na njihovo ekonomsko blagostanje, 40,7 % je izjavilo da je negativno uticala na njihovo fizičko zdravlje, a 59 % je izjavilo da je negativno uticala na njihovo mentalno zdravlje. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da je ekonomsko blagostanje žena pretrpelo veći uticaj (68,4 %) nego muškaraca (63,6 %). Mentalno zdravlje žena (60,9 %) takođe je pretrpelo veći uticaj nego muškaraca (57,2 %) dok je stepen uticaja pandemije KOVID-19 na fizičko zdravlje isto i za žene (40,7 %) i za muškarce (40,6 %).

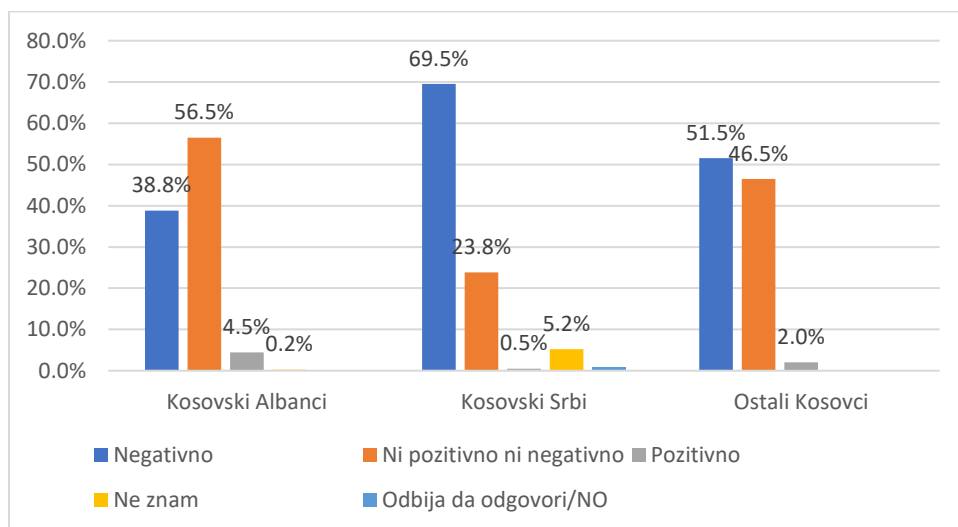
Slika 23. Uticaj situacije stvorene bolešću COVID-19 na ekonomsko blagostanje i fizičko te mentalno zdravlje

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da je uticaj pandemije KOVID-19 na ekonomsko blagostanje bio veliki za ispitanike iz svih etničkih zajednica: 65.7 % Albanaca i Srba, kao 74,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu navelo je da je uticaj pandemije KOVID-19 na njihovo ekonomsko blagostanje negativan. Ukupno 29,9 % kosovskih Albanaca, 27,6 % kosovskih Srba i 22,5 pripadnika drugih zajednica na Kosovu izjavilo je da nije bilo uticaja na njihovo ekonomsko blagostanje zbog pandemije KOVID-19.

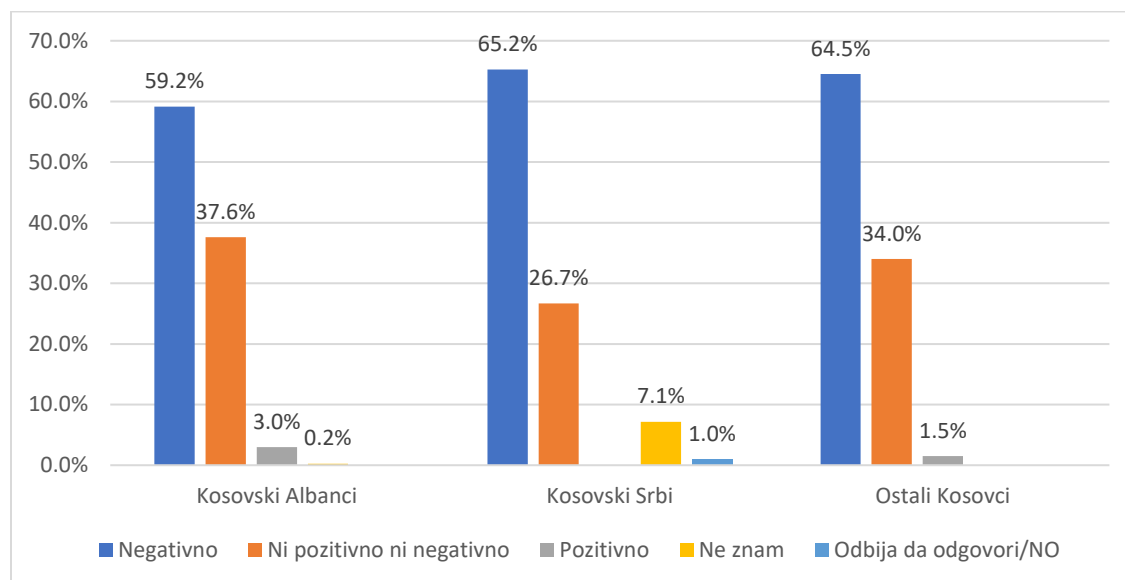
Slika 24. Uticaj pandemije COVID-19 na ekonomsko blagostanje, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Dok većina kosovskih Srba (69,5 %) i pripadnika drugih zajednica na Kosovu (51,5 %) navodi da je pandemija KOVID-19 uticala na njihovo fizičko zdravlje, većina kosovskih Albanaca (56,5 %) navodi da pandemija KOVID-19 nije uticala na njihovo fizičko zdravlje.

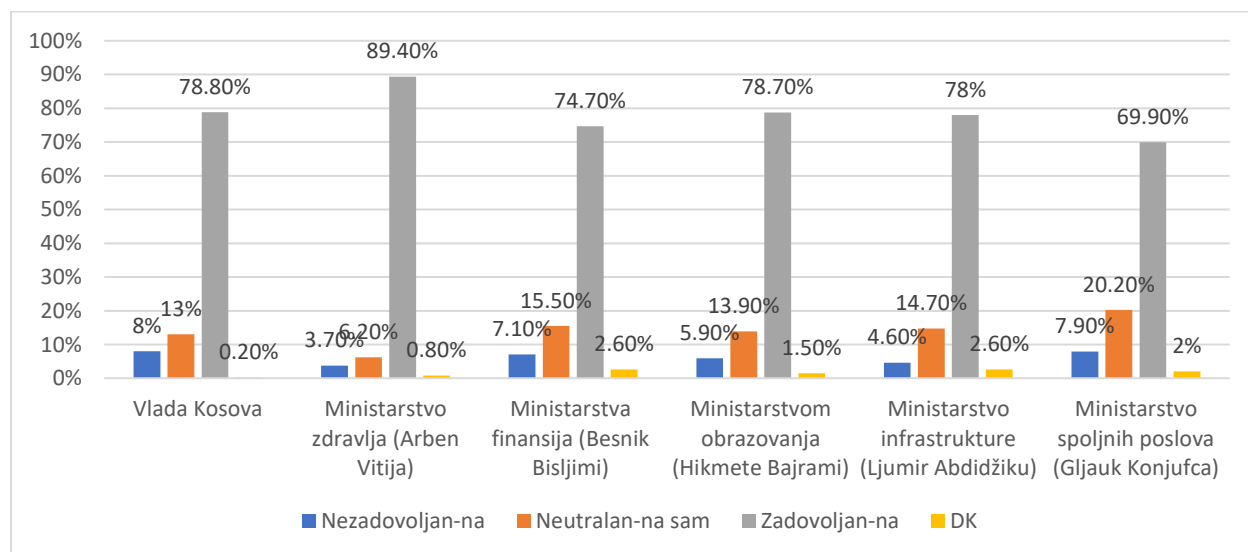
Slika 25. Uticaj pandemije COVID-19 na fizičko zdravlje, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Većina ispitanika iz svih etničkih zajednica navodi da je uticaj pandemije COVID-19 na njihovo mentalno zdravlje negativan: 65,2 % kosovskih Srba, 64,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu i 59,2 % kosovskih Albanaca.

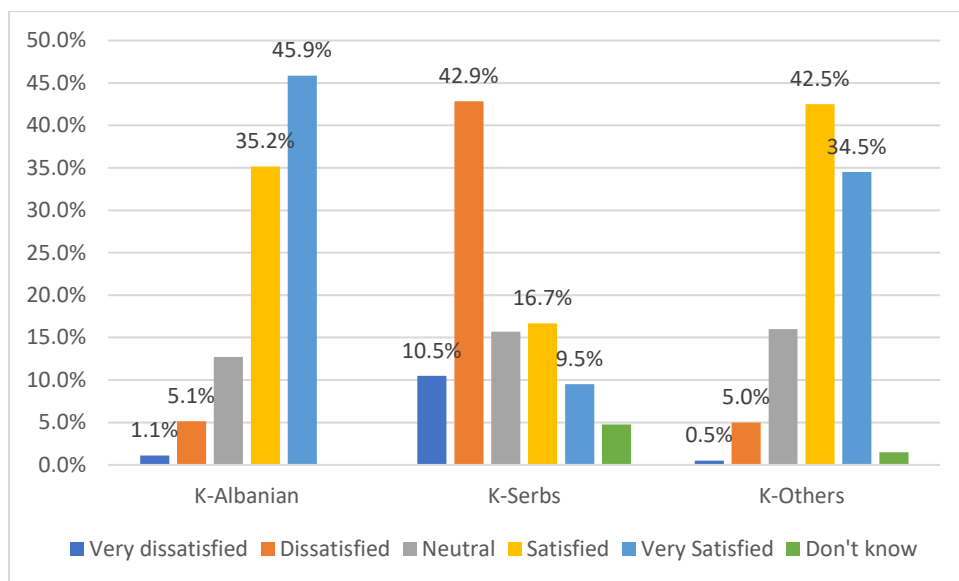
Slika 26. Uticaj pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Ispitanicima je postavljeno i pitanje da li su zadovoljni merama koje su javne institucije Kosova preduzele za sprečavanje širenja virusa KOVID-19. Većina ispitanika (78,8 %) je izjavila da je zadovoljna reakcijom javnih institucija na krizu uzrokovanu pandemijom KOVID-19. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene (81,5 %) zadovoljnije od muškaraca (76 %) reakcijom javnih institucija Kosova na krizu uzrokovanu pandemijom KOVID-19.

Slika 27. Zadovoljstvo reakcijom javnih institucija na krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da, dok je većina kosovskih Albanaca i pripadnika drugih zajednica na Kosovu zadovoljna merama koje su preduzele institucije Kosova za sprečavanje širenja pandemije KOVID-19, većina kosovskih Srba izjavljuje da je nezadovoljna ili veoma nezadovoljna: 81,1 % kosovskih Albanaca, 77 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu i samo 26,2 % kosovskih Srba zadovoljna su merama koje su preduzele javne institucije Kosova. Ukupno 53,4 % kosovskih Srba, 6,2 % kosovskih Albanaca i 5,5 % pripadnika drugih zajednica na Kosovu nezadovoljno je merama koje su preduzele javne institucije Kosova radi sprečavanja širenja pandemije KOVID-19.

Slika 28. Zadovoljstvo reakcijom javnih institucija na krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti

Metodologija

Nalazi predstavljeni u ovom izveštaju zasnivaju se na anketi javnog mnjenja koja je obuhvatila 1.306 kosovskih građana uzrasta preko 18 godina. Uzorak je obuhvatio i muškarce i žene iz svih kosovskih opština i regiona, uključujući i seoske i gradske sredine. Konkretno, uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 pripadnika drugih zajednica na Kosovu (kosovske Bošnjake, kosovske Turke, kosovske Gorance i kosovske Rome, kosovske Aškalije i kosovske Egipćane). Anketa je zasnovana na uzorcima sa nasumičnom verovatnoćom uzimanim u više faza, a sprovedena je marta-aprila 2020. god. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu.

Računanje populacionog zbira

Ankete o pulsu javnosti uzimaju veći uzorak manjina da bi se napravio presek podataka po etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom računanja ukupnih vrednosti, tim Pulsa javnosti računa podatke samo na osnovu aktuelne statistike o broju stanovnika. Za računanje ukupnog populacionog zbira od 2002. godine koriste se sledeći procenti:

- Kosovski Albanci: 88 %;
- Kosovski Srbi: 6 %;
- Pripadnici drugih zajednica na Kosovu: 6 %.

Prema podacima o popisu stanovnika iz 2011. god. i zvaničnim podacima Kosovske agencije za statistiku, postojeći etnički sastav na Kosovu je sledeći:

Etnička pripadnost	Ukupan broj stanovnika	Procenat ukupnog stanovništva
Kosovski Albanci	1.616.869	92,93
Kosovski Srbi	25.532	1,47
Kosovski Turci	18.738	1,08
Kosovski Bošnjaci	27.533	1,58
Kosovski Goranci	10.265	0,59
Romi	8.824	0,51
Aškalije	15.436	0,89
Egipćani	11.524	0,66
Ostali, odbili da se izjasne i nisu bili dostupni	5.104	0,29
Ukupno	1.739.825	100,00

Kada bi se ova statistika koristila za ankete o pulsu javnosti, računanje bi bilo sledeće:

- Kosovski Albanci: 93 %;
- Kosovski Srbi: 2 %;
- Pripadnici drugih zajednica na Kosovu: 5 %.

Međutim, uzimajući u obzir to da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva iz 2011. godine, zajedno sa opštim zapažanjem da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku Kosova bila niska, ocena je da postoji potreba da se dodaju još 34.000 kosovskih Srba, čime je ukupan broj kosovskih Srba za potrebe ovog ispitivanja dostigao 59.532. Ovim je povećan i broj stanovništva na Kosovu na 1.773.825. Kada su ove promene uzete u obzir, računanje za ankete o pulsu javnosti primenjeno je na sledeći način:

- Kosovski Albanci: 92 %;
- Kosovski Srbi: 4 %;
- Pripadnici drugih zajednica na Kosovu (kosovske Aškalije, kosovski Bošnjaci, kosovski Egipćani, kosovski Goranci, kosovski Romi i kosovski Turci): 4 %.

Računanje indeksa

ID je kompozitni prosek na osnovu ocene nivoa slaganja ili neslaganja ispitanika sa dešavanjima u sledećim dešavanjima na Kosovu: nivo slobodnih i pravičnih izbora, praćenje rada Skupštine, rad centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja i medija, postojanje građanskog društva na Kosovu koje prati poštovanje prava, ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i da li lokalna uprava i vlada radi u skladu sa prioritetima građana. ID je stalna ocena koja može da bude u opsegu od 0 do 3, gde ocena 0 znači da nijedan od ispitanika ne smatra da je demokratizacija na pravom putu, a ocena od 3 znači da se svi ispitanici u celosti slažu da je demokratizacija na pravom putu.

Indeks ekonomskog poverenja je kompozitni prosek koji se računa na osnovu ocene ispitanika o povoljnim ili nepovoljnim ekonomskim uslovima na Kosovu. Konkretno, ispitanici ocenjuju sledeće uslove: očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom njihove porodice, uslovima zapošljavanja u narednih šest meseci, i ocena trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja. IEP je stalna ocena koja može da bude u opsegu od 0 do 3, gde ocena od 0 do 1,5 znači da većina stanovništva nepovoljno ocenjuje ekonomsku situaciju, a ocena od 1,5 do 3 ukazuje na to da većina stanovništva ekonomsku situaciju ocenjuje kao povoljnu.

